

Voorjaarsbrief 2023
ten behoeve van de Begroting 2024
van de Gemeenschappelijke Regeling
GGD en Veilig Thuis Haaglanden

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 9 februari 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Samenvatting	3
1.2. Stand van zaken algemene onderwerpen zienswijzen	3
1.3. Evaluatie gemeenschappelijke regeling	4
1.4. Indexering en ontwikkeling CAO	4
2. Ontwikkelingen en begrotingsuitgangspunten regionale GGD-taken	6
2.1. Vervolg op Voorjaarsbrief 2022	6
2.2. Verwerking zienswijzen begroting 2023	6
2.3. Beleidsmatige ontwikkelingen	7
2.4. Financiële- en bedrijfsmatige ontwikkelingen	15
2.5. Inschatting budgettaire consequenties	16
Bijlage 1: aantallen, tarieven en deelnemersbijdragen toezicht kinderopvang	17
Bijlage 2: aantallen, tarieven en deelnemersbijdragen forensische geneeskunde	19
3. Ontwikkelingen en begrotingsuitgangspunten Veilig Thuis	20
3.1. Vervolg Voorjaarsbrief 2022	20
3.2. Verwerking zienswijzen begroting 2023	20
3.3. Landelijke en regionale beleidsmatige ontwikkelingen	20
3.4. Kwaliteitsverbetering	22
3.5. Financiële- en bedrijfsmatige ontwikkelingen	24
3.6. Inschatting budgettaire consequenties	27
4. Algemene begrotingsuitgangspunten	28
4.1. Kaderbrief gemeenschappelijke regelingen Haaglanden	28
4.2. Compensabele BTW	28
4.3. Verrekening resultaat regionale GGD-taken met reserve GR	29
5. Indicatie financiële gevolgen voor gemeenten	30

1. Inleiding

1.1. Samenvatting

In de Voorjaarsbrief worden de ontwikkelingen en uitgangspunten geschetst, die naar inzicht van GGD Haaglanden en Veilig Thuis Haaglanden van belang zijn bij de voorbereiding van het opstellen van de begroting van de GR. Er zijn een aantal voorstellen opgenomen waarvan wordt aangegeven wat de financiële consequenties zijn voor de begroting op totaalniveau en ook is een vertaling naar de impact voor de deelnemersbijdrage per gemeente opgenomen. Het toepassen van de indexatie, conform de regionale Kaderbrief, heeft het meest invloed op de ontwikkeling van de deelnemersbijdrage.

Voor GGD Haaglanden geldt dat diverse opgaven in de publieke gezondheid om extra middelen vragen. De overgrote meerderheid daarvan kan gedekt worden uit middelen die via een Specifieke Uitkering (SPUK) door het rijk beschikbaar worden gesteld. Op dit moment is de brede SPUK - regeling nog niet gepubliceerd en het aanvraagproces nog niet gestart. Voor 'versterking infectieziektebestrijding' vraagt de GGD de middelen zelf aan bij VWS. Voor andere onderdelen zal komende periode in afstemming tussen gemeenten en GGD bezien worden hoe en welke middelen aangevraagd kunnen worden. Met het doel dat de GGD nog meer kan bijdragen aan publieke gezondheid en het terugdringen van gezondheidsverschillen in de regio, door onder andere een sterkere inzet op preventie en een gezondere leefomgeving. Het is op dit moment te vroeg om de financiële consequenties in kaart te brengen, als in de loop van het jaar meer duidelijk is wordt u hierover geïnformeerd en in de volgende Voorjaarsbrief volgt een nadere uitwerking van de impact op de begroting van de gemeenschappelijke regeling.

Ook voor Veilig Thuis Haaglanden spelen er de komende jaren diverse opgaven. In deze Voorjaarsbrief worden de ontwikkelingen beschreven die spelen op regionaal en landelijk niveau en die impact zullen hebben op de uitvoeringsorganisatie. Daarnaast speelt het interne verbetertraject waarvoor diverse maatregelen genomen worden. Het verbeterplan is ook besproken met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

1.2. Stand van zaken algemene onderwerpen zienswijzen

De raden van de deelnemende gemeenten stellen elk een zienswijze op bij de jaarlijkse ontwerpbegroting. In de zienswijze zijn onderwerpen opgenomen die betrekking hebben op de GGD en Veilig Thuis Haaglanden, daarnaast hebben sommige onderwerpen die aan bod komen in de zienswijzen betrekking op het functioneren van de GR in het algemeen. In deze paragraaf zal een korte toelichting worden gegeven op de stand van zaken van deze algemene GR-onderwerpen. In de hoofdstukken over de GGD en Veilig Thuis wordt nader ingegaan op de punten die specifiek van toepassing zijn op de uitvoeringsorganisaties.

Gemeentefinanciën en bezuinigingen

In de zienswijzen is aangegeven dat de raden gezien de ontwikkelingen op het werkveld van de GGD en Veilig Thuis het legitiem vinden om niet te bezuinigen op deze taken. Gezien de financiële situatie van gemeenten is de oproep gedaan om aan te geven welke besparingsmogelijkheden er op termijn zijn. In deze Voorjaarsbrief zijn voorstellen verwerkt om invulling te geven aan deze opdracht.

Kwantificering risico's

Uit de zienswijzen blijkt dat de risico's op een heldere wijze in de begroting 2023 zijn gepresenteerd. Bij enkele risico's is aangegeven dat de financiële impact onbekend is. Het verzoek is om de risico's te voorzien van een financiële impact. Het kwantificeren van de risico's wordt verder opgepakt in het kader van de begrotingsvoorbereiding 2024.

Evaluatie GR

De raden hebben verzocht om schriftelijk geïnformeerd te worden over de uitkomsten en opvolging van de gehouden GR-evaluatie. In de reactie op de zienswijzen en in de tweede bestuursrapportage 2022 is gemeld dat de evaluatie is afgerond en dat de diverse handreikingen die volgen uit de evaluatie zijn opgenomen in een uitvoeringsagenda. De gemeenteraden worden hierover geïnformeerd via de documenten van de P&C-cyclus.

Raadsinformatiebijeenkomst

In de zienswijzen is gemeld dat de raden blij zijn met het voornemen om een raadsinformatiebijeenkomst over de ontwikkelingen bij zowel Veilig Thuis als de GGD te organiseren. Deze bijeenkomst wordt georganiseerd en daarbij zal ook aandacht zijn voor de impact van de wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Internationale situatie

In de zienswijze van enkele gemeenteraden is het verzoek opgenomen om extra financiële risico's die ontstaan door de hogere energie- en grondstofprijzen tijdig voor te leggen aan de deelnemende gemeenten. In deze Voorjaarsbrief zijn de indexcijfers conform de regionale Kaderbrief verwerkt. Voor de gemeenschappelijke regeling GGD-VT geldt dat de begroting voor het grootste deel loongerelateerd is. Indien eventuele gevolgen van hogere prijzen zich voordoen wordt dit opgenomen in de P&C-documenten.

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

In de zienswijze van de gemeente Pijnacker-Nootdorp is aandacht gevraagd voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). In reactie daarop heeft het GR-bestuur aangegeven het principe van MVI te omarmen. Gezien de taak van de uitvoeringsorganisaties van de GR wordt er door GGD en VT relatief weinig ingekocht. Het inkoopproces van de GR vindt plaats volgens het inkoopbeleid van de gemeente Den Haag, daarin is MVI verankerd.

1.3. Evaluatie gemeenschappelijke regeling

De evaluatie van de GR GGD en VT Haaglanden is in februari 2022 afgerond. Het algemeen bestuur heeft het rapport besproken en vastgesteld. Het eindrapport "Van stabiliseren naar ontwikkelen" is ter informatie aangeboden aan de deelnemende gemeenteraden. Het bestuur heeft de GR functionarissen de opdracht gegeven om de handreikingen uit het rapport uit te werken in een uitvoeringsagenda. In het algemeen bestuur van 13 oktober 2022 is deze uitvoeringsagenda vastgesteld. Met betrekking tot de uitvoeringsagenda heeft het algemeen bestuur een aantal prioriteiten meegegeven: het opstellen van een bestuursagenda voor de bestuursperiode 2022-2026, organiseren van het bestuurlijke gesprek over de stemverhouding binnen de GR, de afweging voor het instellen van weerstandsvermogen en het verwerken van de wijzigingen vanuit de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

In het eerste kwartaal van 2023 worden de voorbereidingen getroffen voor het bestuurlijke gesprek over de stemverhouding binnen de GR. Dit proces wordt begeleid door &van de Laar. In het eerste kwartaal wordt daarnaast juridische expertise ingehuurd om het traject van statuutwijzigingen (volgend uit de gewijzigde Wgr en de evaluatie) te begeleiden. In het proces van statuutwijziging wordt de afweging voor het instellen van weerstandsvermogen meegenomen. Naar verwachting wordt het besluitvormingstraject van de gewijzigde statuten eind 2023 opgestart.

In 2023 wordt verder gewerkt aan het opstellen van de bestuursagenda.

1.4. Indexering en ontwikkeling CAO

De begroting 2024 zal in aansluiting op de regionale "Kaderbrief begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen" geïndexeerd worden. De indexering gebeurt zoals gebruikelijk op basis van de door het Centraal Plan Bureau gepubliceerde indexcijfers in de Macro Economische Verkenning (MEV) 2022.

De CAO gemeenten is van toepassing op de GR GGD-VT Haaglanden. Op dit moment is er nog geen akkoord over een nieuwe CAO vanaf 1-1-2023. Zodra de nieuwe CAO gemeenten is vastgesteld kan de impact voor de GR bepaald worden. Daarbij zal gekeken worden hoe dit zich verhoudt tot de indexatie zoals opgenomen in de regionale Kaderbrief. In de raamovereenkomst van de GR is vastgelegd dat hogere kosten dan voorzien in verband met een cao-stijging voor rekening van de opdrachtgever komen.

Toepassen indexatie

Het toepassen van de indexatie conform de regionale Kaderbrief gemeenschappelijke regelingen leidt tot een toename van de deelnemersbijdrage met € 1.384.000 voor de GGD, € 1.019.000 voor VT en € 38.000 voor het budget GR-ondersteuning.

Omvang: De indexatie leidt tot een verhoging van de budgetten met € 1.384.000 voor de GGD, € 1.019.000 voor VT en € 38.000 voor het budget GR-ondersteuning.

Financiering: Voorgesteld wordt om de deelnemersbijdrage te verhogen met in totaal €2.441.000 vanaf 2024

Besluit: het AB besluit tot het toepassen van de indexatie conform de regionale Kaderbrief (Besluit GR-1: Toepassen indexatie)

2. Ontwikkelingen en begrotingsuitgangspunten regionale GGD-taken

2.1. Vervolg op Voorjaarsbrief 2022

De vorige Voorjaarsbrief beschreef ontwikkelingen die op verschillende manieren impact hadden op de programmabegroting 2023 van de GGD. De meeste van deze ontwikkelingen komen ook in de Voorjaarsbrief 2023 aan de orde (paragraaf 2.3 en 2.4). De geschetste ontwikkelingen rondom preventie krijgen verder vorm via de Regionale preventie infrastructuur (IZA/GALA/SPUK). Hiernaast versterkt de GGD verder op het vlak van infectieziektebestrijding en als adviseur voor een gezonde leefomgeving. Dekking voor de benodigde 0,8 fte uitbreiding voor Leefomgeving is gevonden via de inwonercorrectie. De aanvullende 0,5 fte voor Luchtkwaliteit kan ook binnen begroting gedekt worden, voornamelijk via het directiebudget. De kwartiermaker forensische geneeskunde is in 2022 van start gegaan en zal in 2023 verder werken aan genoemde ontwikkelingen. De extra inzet bij epidemiologie en gezondheidsbevordering voor corona loopt tot 2024 en komt niet opnieuw aan bod. De pilot flexibilisering toezicht kinderopvang vertaalt zich in 2023 nog niet in een andere aanpak van dit toezicht, wel gaat de GGD uit van nieuwe normen voor wat betreft het aantal inspecties gastouders. Tot slot is er meer duidelijkheid over de nieuwe regeling Aanvullende Seksuele Gezondheid.

2.2. Verwerking zienswijzen begroting 2023

De verschillende raden van de gemeenten in de regio stellen elk een zienswijze op over de jaarlijkse ontwerpbegroting. Voor de begroting 2023 zijn voor de GGD drie punten van aandacht benoemd, die hieronder aan de orde komen.

Extra inzet epidemiologie en gezondheidsbevordering ten behoeve van de gezondheidsgevolgen corona

Net zoals in 2021 is de GGD in 2022 met alle gemeenten in gesprek gegaan, zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau, om de gewenste inzet te bespreken. De inzet van de GGD is, conform wens, zoveel mogelijk van uitvoerende aard geweest.

Informereren vervolg implementatie visie GGD Haaglanden 2030

De visie GGD Haaglanden 2030 is richtinggevend voor alle activiteiten die de GGD uitvoert. De visie heeft een plek gekregen in beide bestuursrapportages van 2022. Ook in deze Voorjaarsbrief komt de visie terug. In 2024 wordt een evaluatie uitgevoerd over de implementatie van de visie.

Informereren benchmarkonderzoek GGD 2021

Vrijdag 7 oktober 2022 is de [Benchmark 2021](#) gepresenteerd in de DPG-raad en op 21 december is deze openbaar gemaakt. Direct daarna is de benchmark ook aan het AB gestuurd, inclusief een korte toelichting vanuit GGD Haaglanden over de benchmark en enkele opvallende uitkomsten. Voor wat betreft de bedrijfsvoering kan geconcludeerd worden dat GGD Haaglanden niet afwijkt van het landelijk gemiddelde.

2.3. Beleidsmatige ontwikkelingen

In deze paragraaf komen beleidsmatige ontwikkelingen aan de orde die impact kunnen hebben op de werkzaamheden, en/of de financiering hiervan, van GGD Haaglanden. Deze ontwikkelingen worden geordend langs de (ambities van de) visie GGD Haaglanden 2030.

2.3.1. Visie GGD Haaglanden 2030

Vanuit de wettelijke taken bewaakt, beschermt en bevordert GGD Haaglanden nu en in de toekomst de publieke gezondheid. GGD Haaglanden heeft vijf ambities onderscheiden in de visie 2030. Vanuit de benoemde uitgangspunten (werken vanuit positieve gezondheid, werken met een integrale blik aan preventie) en de kernwaarden (toegewijd, deskundig, proactief, onafhankelijk) wordt invulling gegeven aan deze ambities.

- i. Voorvechter gelijke kansen op een goede gezondheid
- ii. Adviseur voor een gezonde leefomgeving
- iii. Regionale partner acute problemen publieke gezondheid
- iv. Veilig vangnet waar dat (nog) ontbreekt
- v. Deskundige, proactieve organisatie

De vijf ambities zijn richtinggevend voor alle activiteiten van GGD Haaglanden. In de volgende paragraaf wordt een aantal beleidsmatige ontwikkelingen geschetst, die impact (kunnen) hebben op de werkzaamheden van GGD Haaglanden en/of de financiering daarvan. Ook deze zijn te koppelen aan de ambities:

Ambitie	Onderwerp
1. Voorvechter gelijke kansen op een goede gezondheid	<ul style="list-style-type: none">- Regionale preventie-infrastructuur (incl. IZA/GALA/SPUK) en rol van de GGD- Tuberculosebestrijding (meer inzetten op preventie én verlagen deelnemersbijdrage)- Toelichting op de gewijzigde rijksregeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg- Ontwikkelingen Forensische geneeskunde- Ontwikkelingen Toezicht kinderopvang- Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024
2. Adviseur voor een gezonde leefomgeving	<ul style="list-style-type: none">- Gezondheid in omgevingsbeleid- en planvorming
3. Regionale partner acute problemen publieke gezondheid	<ul style="list-style-type: none">- Pandemische paraatheid en structurele versterking infectieziektebestrijding
4. Veilig vangnet waar dat (nog) ontbreekt	
5. Deskundige, proactieve organisatie	<ul style="list-style-type: none">- Informatievoorziening (risico's informatieveiligheid mitigeren, datamanagement)- Publieksinformatie

De vier meest strategische ontwikkelingen zijn al met het Algemeen Bestuur besproken en komen hierna eerst aan bod, gevolgd door de overige ontwikkelingen. Tot slot is een overzichtstabel opgenomen met alle ontwikkelingen en hun financiële consequenties.

STRATEGISCHE ONTWIKKELINGEN

2.3.2. Regionale preventie-infrastructuur

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft als doel de zorg betaalbaar en beschikbaar te houden. Het inzetten op gezond leven en preventie is dan ook een speerpunt in het IZA. Onderdeel hiervan is een (regionale) preventie-infrastructuur.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) bevat afspraken tussen gemeenten, zorgverzekeraars en de rijksoverheid om de inzet op het preventieve gezondheidsbeleid te verstevigen en draagt daarmee bij aan de doelen van het IZA. Het GALA onderkent zeven (gemeenschappelijke) doelen.

Rollen GGD

GGD'en krijgen in het IZA en het GALA drie rollen toegewezen:

1. Kennispartner regionale preventie-infrastructuur vanuit het IZA:
 - a. adviseren over toevoegen van preventie aan regiobeelden
 - b. adviseren over regionale samenwerking
 - c. kennis van de sociale kaart en inzet effectieve preventie
 - d. kennis en expertise van interventies
 - e. monitoring
2. Adviseren en meelesen op integrale plannen gemeenten bij het GALA
3. Inhoudelijk adviseren en (indien gewenst regisseren) van inhoudelijke onderdelen in het GALA.

Rol GGD Haaglanden

GGD Haaglanden wil gemeenten ondersteunen in het opzetten en monitoren van de (regionale) preventie-infrastructuur. Met geormerkte gelden vanuit de rijksoverheid voor de GGD kan deze rol worden versterkt. De GGD heeft relevante informatie over de lokale en regionale context, zoals gezondheidsdata en kennis van de risicogroepen. Ook kan de GGD adviseren over het inzetten van effectieve en kansrijke preventie gekoppeld aan specifieke (achterstand)situaties. De GGD kan vanuit de basis van de GR- en lokale taken meebouwen aan de preventie-infrastructuur en de netwerkstructuur van professionals. De GGD bereidt zich voor op de rol als kennispartner en inventariseert en analyseert aanwezige kennis en verdiept deze kennis uit door middel van de inzet van een kwartiermaker voor IZA en GALA. Hiernaast kan de GGD de rol als kennispartner gaan implementeren met behulp van de GALA-middelen 'versterking kennisfunctie GGD'.

Adviesrol GALA (advisering integrale plannen en inhoudelijke advisering)

De GGD heeft inhoudelijke kennis en expertise over gezondheidsonderwerpen die benoemd worden in het GALA. Zo wil de GGD als voorvechter voor gelijke kansen op gezondheid, gemeenten en ketenpartners adviseren en ondersteunen bij het terugdringen van bestaansonzekerheid gerelateerd aan gezondheid. Bestaansonzekerheid is namelijk een belangrijke onderliggende maatschappelijke oorzaak van gezondheidsachterstanden.

Ten behoeve van lokaal gezondheidsbeleid adviseert en ondersteunt de GGD gemeenten over de inzet van gezonde leefstijl. Zo kan de GGD gemeenten adviseren over het vertalen en verstevigen van de inzet op het lokaal preventieakkoord naar het integrale plan voor het GALA. Door op meerdere thema's regionale samenwerking te zoeken kunnen gemeenten hun preventieve interventies versterken. De GGD ambieert vanuit haar kennisfunctie een actieve en regisserende rol voor de ketenaanpakken Kansrijke start, Kind naar gezond gewicht, Gecombineerde leefstijlinterventies voor volwassenen, Valpreventie en Welzijn op recept (voor gezonde leefomgeving, zie volgende strategische onderwerp).

De GGD heeft op het gebied van schoolgezondheidsbeleid, maar ook de OGGZ, kennis en expertise voor collectieve preventie gericht op de mentale gezondheid. Tegelijk ziet de GGD een rol voor zichzelf als verbinder en regisseur in het preventienetwerk mentale gezondheid. Dit sluit goed aan bij de ambitie 'Veilig vangnet waar dat (nog) ontbreekt'.

Vanuit de wettelijke taak preventieve ouderengezondheidszorg bouwen we in de regio aan een netwerk om de gezondheid van ouderen te bevorderen met interventies gericht op gezonde leefstijl, tegengaan van eenzaamheid en valpreventie. Met kennis van het netwerk en expertise over gerichte, effectieve interventies kan de GGD gemeenten adviseren en ondersteunen op dit onderwerp en zo bijdragen aan de doelen van het GALA.

In het AB van 22 december 2022 is reeds ingestemd om de voorbereidingskosten voor de regionale preventie infrastructuur, door middel van de inzet van een kwartiermaker, te bekostigen uit de bestemmingsreserve GGD. De kwartiermaker gaat het preventie- en zorglandschap, de bijbehorende hiaten en de kansen voor effectieve preventie in kaart brengen.

Regionale preventie-infrastructuur

De GGD bereidt zich in 2023 voor op de rol als kennispartner en inventariseert en analyseert aanwezige kennis en verdiept en breidt deze kennis uit door middel van de inzet van een kwartiermaker IZA/GALA. De hoogte van de SPUK-middelen en de inzet door de GGD die gemeenten daaruit willen bekostigen, zijn op dit moment nog niet bekend. Indicatief zijn als algemene middelen € 600.000 voor de coördinatie regionale preventie-infrastructuur en € 150.000 voor de versterking van de kennisfunctie van de GGD beschikbaar. In de komende maanden zal de GGD de gemeenten adviseren over de aanvragen SPUK-middelen voor 2023, het opstellen van integrale plannen voor 2024, en in samenwerking met de gemeenten uitwerken welke SPUK-middelen in te zetten voor of via GGD Haaglanden. Dit wordt vervolgens als besluit voorgelegd aan het AB.

Omvang: voor 2023 t/m 2026 betreft het de versterking van de kennisfunctie van de GGD (€ 150.000 per jaar).

Financiering: voor de versterking van de kennisfunctie zijn, specifiek voor de GGD gealloceerde, SPUK-middelen beschikbaar. Deze middelen moeten door de gemeenten bij VWS worden aangevraagd en via de deelnemersbijdrage beschikbaar worden gesteld aan de GGD.

Besluit: het AB besluit om per gemeente de SPUK middelen aan te vragen. De deelnemersbijdrage wordt met € 150.000 verhoogd t.b.v. de kennisfunctie van de GGD in de regionale preventie-infrastructuur.

Nadere besluitvorming over regionale inzet van de SPUK middelen voor de GGD komt terug in het AB.

(Besluit GGD-1: Regionale preventie-infrastructuur)

2.3.3. Gezondheid in omgevingsbeleid- en planvorming

Opgaven als verstedelijking, duurzaamheid en klimaatadaptatie, maar ook de toename van overgewicht en eenzaamheid, vragen om investeringen in een gezonde omgeving. Alle gemeenten hebben vanuit het fysieke domein nadrukkelijk de GGD op het oog om te adviseren over gezondheidsaspecten ten behoeve van bestuurlijke afwegingen. GGD Haaglanden streeft naar een integrale benadering in haar adviezen en geeft hiermee invulling aan de ambitie 'Adviseur voor een gezonde leefomgeving'. Hiervoor is structurele inzet nodig op het ontwikkelen en onderhouden van kennis, op het opbouwen en onderhouden van relaties en op een actieve deelname in interactieve processen. Bovendien is een lange adem nodig gezien de lange looptijd van beleidsvorming en gebiedsontwikkeling.

Regionale aanpak gezonde leefomgeving

Vanuit het concept positieve gezondheid zet GGD Haaglanden in op advisering van alle gemeenten in Haaglanden bij het omgevingsbeleid en de planvorming voor ruimtelijke ontwikkelingen. Regionale samenwerking versterkt de slagkracht van de individuele gemeenten en samenwerking met regionale partners brengt de aanpak ook verder, zoals al gebeurt op de thema's hitte, luchtkwaliteit en de implementatie van de Omgevingswet. Steeds vaker overstijgen deze vraagstukken gemeentegrenzen en is samenwerking tussen het sociale en fysieke domein nodig om tot oplossingen te komen. De GGD kan de dialoog tussen de domeinen en de regionale partners ondersteunen. Zo geven we vorm aan een integrale advisering over gezondheid, waarbij we de rol van regisseur gezonde leefomgeving regio Haaglanden ambiëren. Voorbeelden van advisering door de GGD over gezonde leefomgeving staan in het kader hieronder. Dit doen we zowel schriftelijk als door aan te sluiten bij werkgroepen, omgevingstafels etc. en door zelf bijeenkomsten te organiseren, zoals een bestuurdersreis of een training over positieve gezondheid voor medewerkers in het fysieke domein.

Voorbeelden activiteiten GGD Haaglanden voor een gezonde leefomgeving

1. Adviseren en meedenken bij:

- a. *Visievorming: bijvoorbeeld omgevingsvisies en de doorontwikkeling daarvan*
- b. *Beleidsvorming: (omgevings)programma's m.b.t. inhoudelijke thema's (bijv. luchtkwaliteit, klimaat, energietransitie, geluid, mobiliteit, wonen, voeding, beweging, etc.) en/of gebiedsgerichte integrale omgevingsprogramma's*
- c. *Regels en concrete uitwerkingen van beleid: bijvoorbeeld in omgevingsplannen (juridische regels, beoordelingscriteria, richtlijnen, etc.)*

- d. *Initiatieven, omgevingsvergunningen: advisering over vergunningsaanvragen*
- e. *Gebiedsontwikkeling (woningbouw, infrastructuur), inclusief beoordeling van milieueffectrapportages.*

2. *Analyse van data t.b.v. een regionaal beeld van gezondheidsrisico's, incl. trends.*
3. *Verkenning en concretisering van de mogelijkheden om de leefomgeving in te zetten om gezondheidsachterstanden terug te dringen en een gezonde leefstijl (bijvoorbeeld op het onderwerp voedselomgeving) te bevorderen.*

Gezonde leefomgeving in het GALA

In het GALA worden gemeenten opgeroepen om gezondheidskundige kennis in te zetten bij besluitvorming over fysieke leefomgeving en gemeenten worden gevraagd om maatregelen te treffen om mensen zo goed mogelijk te beschermen tegen hitte en Uv-straling. Gemeenten kunnen hiervoor door middel van de brede SPUK gelden rijksmiddelen aanvragen.

Komende periode werken GGD en gemeenten samen om te bepalen in hoeverre middelen vanuit de brede SPUK gelden aangevraagd worden om via de GGD in te zetten voor integrale advisering over een gezonde leefomgeving. Dit is een eerste stap in vervolg op de door het AB in 2022 uitgesproken ambitie voor financiering van structurele capaciteit voor integrale advisering van alle gemeenten over gezondheid in omgevingsbeleid en ruimtelijke planvorming.

Uitwerking 2023 en verder

Als adviseur gezonde leefomgeving regio Haaglanden zet GGD Haaglanden vanuit eigen expertise (epidemiologie, adviseurs leefomgeving, gezondheidsbevordering) en samen met externe partijen in 2023 in op:

- Versterken van de regionale samenwerking gemeenten en regionale ketenpartners zoals Omgevingsdienst, Veiligheidsregio en de Provincie
- Bouwen aan een multidisciplinair team gezonde leefomgeving binnen de GGD, inclusief inzet vanuit externe partijen
- Kennisbasis uitbouwen (data genereren zoals wijkprofielen met gezondheid in relatie tot leefomgeving) in afstemming met het landelijke netwerk
- Kennis over kansen en mogelijkheden voor gezondheid in het fysieke domein uitdragen binnen gemeenten en bij ketenpartners
- Adviseren in een vroegtijdig stadium bij ruimtelijke ontwikkelingen (locatiekeuze, gezond bouwen op milieubelaste locaties, etc.).

Vanaf 2024 en verder wil GGD Haaglanden:

- Ondersteunen van alle gemeenten bij gezondheid in omgevingsbeleid en planvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen vanuit een multidisciplinair team Gezonde Leefomgeving;
- Regionale samenwerking van gemeenten en ketenpartners bestendigen.

Gezondheid in omgevingsbeleid- en planvorming

Alle gemeenten hebben vanuit het fysieke domein nadrukkelijk de GGD op het oog om te adviseren over gezondheidsaspecten ten behoeve van bestuurlijke afwegingen. GGD en gemeenten werken verder uit welke GALA-middelen via de GGD ingezet kunnen worden voor integrale advisering over gezonde leefomgeving. Als adviseur gezonde leefomgeving regio Haaglanden zet GGD Haaglanden in 2023 en 2024 in op:

- Ondersteunen van alle gemeenten bij gezondheid in omgevingsbeleid en planvorming
- Versterken van de regionale samenwerking van gemeenten en ketenpartners

Omvang: er kunnen via de SPUK middelen worden aangevraagd in de periode 2023 t/m 2026. Door deze middelen als regio aan GGD Haaglanden toe te kennen, kan de GGD invulling geven aan de hiervoor geschetste rollen.

Financiering: genoemde middelen worden beschikbaar gesteld door VWS middels de brede SPUK en kunnen door de gemeenten worden aangevraagd. Via een verhoging van de deelnemersbijdragen kunnen ze vervolgens beschikbaar worden gesteld voor de inzet van de GGD. Op dit moment is de brede SPUK-regeling nog niet gepubliceerd en het aanvraagproces nog niet gestart. De budgettaire consequenties voor de GR-begroting kunnen op dit moment dan ook nog niet geconcretiseerd worden.

Daarnaast zal gezocht worden naar aanvullende structurele financieringsmogelijkheden.

2.3.4. Pandemische paraatheid en versterking infectieziektebestrijding

Beleidsprogramma pandemische paraatheid

De COVID-19 pandemie leert ons dat we beter voorbereid moeten zijn op potentiële pandemieën. Dit vraagt om een versterkte pandemische paraatheid waarin de rijksoverheid en (zorg)partijen multidisciplinair samenwerken. De GGD is hierin een cruciale partner.

Op 4 november 2022 heeft het kabinet ingestemd met de verdere uitwerking van het [beleidsprogramma pandemische paraatheid](#). In totaal gaat het om een investering van € 670 miljoen tot en met 2026. Diverse maatregelen raken de GGD, zoals:

- De oprichting van de Landelijke Functionariteit Infectieziektebestrijding (LFI). Het LFI moet samen met de GGD'en en andere (zorg)partijen zorgen dat we in Nederland zo goed mogelijk zijn voorbereid op een volgende pandemie. Wat de uitwerking hiervan is voor GGD Haaglanden is nog niet bekend.
- Voor het gehele versterkingsprogramma van de GGD'en is zowel in 2023 als in 2024 ruim € 37 miljoen beschikbaar gesteld. In 2023 wordt er meer duidelijkheid gegeven over een structurele financiering na 2024. Deze middelen zijn verdeeld over vijf pijlers. Onderstaande tabel toont de nu bekende bedragen voor GGD Haaglanden voor 2023 en 2024:

Pijler	2023	2024	Opmerking
1. Kwetsbaarheden wegnemen voor pandemische paraatheid	€ 1.084.000	€ 1.084.000	Dit budget is volledig voor GGD Haaglanden voor extra inzet op IZB, met name op nieuwe medewerkers voor strategisch beleidsadvies, gedragskunde, datamanagement, datascience, projectcoördinatie en communicatie.
2. Versterken (boven)regionale monitoring en surveillance	€ 344.000	€ 335.000	GGD Haaglanden is budgethouder voor Zuid-Holland; deze middelen zijn dus ook voor andere GGD'en. Voor GGD Haaglanden gaat het in ieder geval om een (beperkte) uitbreiding van epidemiologische capaciteit.
3. Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur	Nog onbekend	Geheel te declareren	In het kader hiervan zal GGD Haaglanden een programmaleider IZB aannemen om de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Noordelijk Zuid-Holland te versterken. Kosten zijn te declareren bij de budgethoudende GGD.
4. Samenwerken op bovenregionaal niveau	Nog onbekend	Geheel te declareren	Het is nog onduidelijk of GGD Haaglanden hiervoor kosten zal maken, maar eventuele kosten zijn bij de budgethoudende GGD te declareren.
5. Slim én versneld opleiden	€ 132.000	€ 132.000	Dit budget benut GGD Haaglanden voor de coördinatie van opleidingen IZB.

Ook voor het verbeteren van IV/ICT zijn middelen beschikbaar; zie hiervoor ontwikkeling 4 'informatievoorziening'.

Naast de hiervoor genoemde incidentele middelen brengt VWS momenteel samen met veldpartijen in beeld wat nodig is voor een structurele versterking van de GGD'en op het terrein van de infectieziektebestrijding vanaf 2025.

Regionaal expertisecentrum voor vaccinaties

Vaccinaties spelen een belangrijke rol in de bestrijding van pandemieën. Dit gaat zowel om de ontwikkeling, beschikbaarheid en toegang tot vaccins, als ook om het organiseren van de vaccinatiezorg. De GGD geeft al jaren BCG- en reizigersvaccinaties en sinds 2021 ook coronavaccinaties. In 2023 voert de GGD hiernaast de HPV-inhaalcampagne voor jongvolwassenen uit. De GGD verwacht zich te gaan ontwikkelen naar een regionaal expertisecentrum voor vaccinaties. Naast advies aan burgers geeft de GGD ook steeds vaker advies aan professionals in de zorg (bijvoorbeeld aan huisartsen en specialisten), ook over het Rijksvaccinatieprogramma.

Basis hiervoor zijn de uitspraken van VWS van juli 2022 over het organiseren van een vaccinatievoorziening voor volwassenen bij de GGD'en. In het eerste half jaar van 2023 zal het RIVM in opdracht van VWS hiertoe een uitvoeringstoets doen. Elke GGD-regio krijgt daarvoor een coördinator, waarvoor € 13.000 in het budget van VWS is opgenomen. Dat is een belangrijke stap richting een toekomstbestendig en wendbaar vaccinatiestelsel. De verdere (financiële) impact van deze ontwikkelingen is op dit moment nog niet bekend.

Pandemische paraatheid en versterking infectieziektebestrijding

De pandemische paraatheid van GGD'en moet structureel versterkt worden en daartoe stelt VWS extra middelen beschikbaar. Voor GGD Haaglanden gaat het in ieder geval om een bedrag van ruim € 1,5 miljoen in 2023 en eenzelfde bedrag in 2024. Over de middelen na 2024 is nog geen duidelijkheid.

Omvang: € 1.561.000 in 2023 en € 1.552.000 in 2024 (versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid) en € 13K in 2023 (vaccinatievoorziening volwassenen)

Voor de HPV-inhaalcampagne is in 2023 incidenteel € 2.271.000 beschikbaar.

Financiering: genoemde middelen worden rechtstreeks beschikbaar gesteld door VWS aan de GGD en hebben geen impact op de deelnemersbijdragen van gemeenten. De middelen worden verwerkt in de begroting van de GR.

2.3.5. Informatievoorziening

Tijdens de coronapandemie werd snel duidelijk dat de bestaande informatievoorziening van GGD'en wat betreft informatieveiligheid, capaciteit en bedrijfscontinuïteit niet goed is toegerust voor de bestrijding van een pandemie. De komende jaren zullen het RIVM, GGD GHOR Nederland en de GGD'en daarom samen werken aan het ontwerpen en in gebruik nemen van een platform en systeem voor informatievoorziening ten behoeve van de bestrijding van een grootschalige infectieziekte-uitbraak. In 2023, 2024 en 2025 is (landelijk) € 16 miljoen per jaar beschikbaar voor de partijen gezamenlijk om dit traject van start te kunnen laten gaan. Financiële en andere consequenties voor GGD Haaglanden hiervan zijn op dit moment nog niet bekend.

In lijn met de Kaderbrief begroting 2024 voor Gemeenschappelijke Regelingen onderkent GGD Haaglanden het belang van informatieveiligheid.

GGD Haaglanden streeft er dan ook naar om aan de NEN 7510, dé norm voor informatiebeveiliging voor de zorgsector in Nederland, te voldoen. Deze norm beschrijft de maatregelen om met privacygevoelige informatie zoals patiëntgegevens om te gaan. Inspanningen om dit te realiseren betreffen, naast de inzet van een projectleider, vooral de inzet van medewerkers van de GGD. Naar verwachting kan dit binnen de beschikbare budgetten van de GGD in de begroting van de GR plaatsvinden.

OVERIGE ONTWIKKELINGEN

2.3.6. Tuberculosebestrijding (tbc)

De GGD is verantwoordelijk voor de bestrijding van tuberculose en voert daartoe ook diverse preventieve activiteiten uit bij risicogroepen (veelal immigranten en asielzoekers). In Nederland neemt de incidentie van tuberculose af, maar er is sprake van een wisselend beeld. Uit de recent gepubliceerde benchmark GGD'en (21 december 2022) kwam naar voren dat de incidentie in de regio Haaglanden juist is toegenomen. Een belangrijke verklaring hiervoor is de mate waarin Haaglanden te maken heeft met een specifieke instroom van asielzoekers en immigranten.

Om de incidentie van tuberculose in de regio verder terug te dringen, zal GGD Haaglanden de preventieve activiteiten (primaire preventie) richting de belangrijkste risicogroepen¹ intensiveren. Deze zien er op hoofdlijnen als volgt uit:

- a) het organiseren van extra voorlichtingsmomenten met de belangrijkste risicogroepen om inzicht en kennis bij de doelgroep over tuberculose te vergroten door het aanbieden van relevante en binnen de cultuur passende informatie over tuberculose

¹ Deze groep, waarvan de toekomstige omvang nog vrij onvoorspelbaar is, betreft een complexe doelgroep qua omgang. Veelal een andere gezondheidsbeleving, geringe gezondheidsvaardigheden, geringe beheersing van de Nederlandse taal en analfabetisme komen in deze groep heel vaak voor. Deze groep vergt daarom extra aandacht en dus een intensievere inzet vanuit de tbc-afdeling met daarbij ook een toereikende inzet van mensen en middelen ter succesvolle uitvoering van de geïndiceerde preventieactiviteiten.

- b) het bespreekbaar maken en het in beeld brengen van mogelijke barrières die een snelle/tijdige screening van tuberculose kunnen belemmeren
- c) het stimuleren van gerichtere samenwerking met ketenpartners en andere lokale/regionale en (zelf)organisaties voor totstandkoming van maatregelen om tuberculose te voorkomen, met veel ruimte voor lokaal maatwerk, de steeds belangrijker wordende regionale inzet van onze zorgpartners en inpassing hiervan in algemene preventie.

Deze intensivering van preventieve activiteiten kan worden opgepakt vanuit de aanwezige capaciteit. Daarnaast schrappt de GGD een gedeelte van niet ingevulde formatieruimte. Per saldo leidt dit tot een verlaging van kosten.

Daarnaast heeft de GGD de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in het verbeteren van de financieel-administratieve processen van de tuberculosebestrijding.

Dat heeft ertoe geleid dat de inkomsten vanuit verzekerde zorg jaarlijks zijn gestegen en naar verwachting structureel goed zijn geregeld. Daarom kan de gemeentelijke bijdrage voor tuberculosebestrijding worden verlaagd.

Tuberculosebestrijding

De tuberculosebestrijding gaat meer inzetten op (primaire) preventie. Toch kan de gemeentelijke bijdrage naar beneden worden bijgesteld, enerzijds door het niet invullen van beschikbare formatieruimte en anderzijds door het verhogen van de bijdrage via zorgverzekeraars.

Omvang: € 150.000 (verlaging)

Financiering: de deelnemersbijdrage van gemeenten wordt vanaf 2023 structureel met €150.000 verlaagd

Besluit: het AB besluit de deelnemersbijdrage t.b.v. tuberculosebestrijding met €150.000 te verlagen

(Besluit GGD-2: Tuberculosebestrijding)

2.3.7. Verandering regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG)

Namens de minister van VWS verleent het RIVM aan GGD'en subsidie voor de regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG). Deze regeling maakt laagdrempelige en gratis toegang tot testen op seksueel overdraagbare aandoeningen (soa) mogelijk voor personen met een verhoogd risico op soa. De regeling richt zich op mannen die seks hebben met mannen (MSM), personen die via bron- en contact-opsporing gewaarschuwd zijn voor een soa, personen met klachten die wijzen op een soa, personen die slachtoffer zijn van seksueel geweld, personen jonger dan 25 jaar, personen uit een soa-endemisch gebied (Suriname, Nederlandse Antillen, Turkije, Marokko, Afrika, Zuid-Amerika, Azië, Oost-Europa), personen met een partner uit de doelgroep MSM of uit een soa-endemisch gebied en sekswerkers.

De huidige ASG-regeling heeft een looptijd tot eind 2022 en wordt in de huidige vorm verlengd tot 1 januari 2024. Naar verwachting wordt de Wet publieke gezondheid (Wpg) voor 2024 gewijzigd, waarmee het RIVM een wettelijke taak krijgt in de coördinatie van de ASG-uitvoering en het mogelijk wordt een zogenaamde Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) per besluit te vestigen op de coördinerende GGD'en, waarvan GGD Haaglanden één is. Tegelijkertijd wijzigt de ASG-regeling naar een specifieke uitkering per 1 januari 2024.

De DAEB zal voor 2023 per overeenkomst worden gevestigd en GGD Haaglanden zal dan een overeenkomst aangaan met VWS voor het verrichten van de ASG-diensten.

De wijziging van de regeling ASG heeft geen financiële consequenties voor de GR en de deelnemersbijdragen van de gemeenten; de subsidie blijft via het RIVM verlopen.

2.3.8. Forensische geneeskunde

Samenwerking GGD Hollands-Midden

GGD Haaglanden werkt onder andere aan versterking van deze taak door samen te werken met GGD Hollands-Midden. Vanaf 2022 is een kwartiermaker aan de slag om deze samenwerking vorm te geven met bijvoorbeeld gezamenlijke roosters en harmonisatie van de administraties en arbeidsvoorwaarden. In 2023 krijgt dit een vervolg en het streven is per 2024 deze taak volledig gezamenlijk uit te voeren. Eén van de onderdelen waar dan besluitvorming over dient plaats te vinden betreft de te hanteren tarieven. Bij gezamenlijke uitvoering zijn immers ook uniforme tarieven gewenst. Inmiddels zijn er landelijke, niet-bindende tarieven voor alle onderdelen van

forensische geneeskunde. In het kader van de samenwerking met GGD Hollands-Midden zijn deze tarieven mogelijk een alternatief voor de huidige.

Taakuitbreiding

GGD Haaglanden heeft de ambitie tot taakuitbreiding met een letselspreekuur, zedenonderzoek en medische arrestantenzorg, dit in lijn met Hollands-Midden. Om deze taken daadwerkelijk uit te kunnen voeren zal echter eerst de basistaak geborgd moeten zijn. In 2023 zijn daartoe diverse acties ondernomen, zoals de inzet van ANIOS-sen en het meer inzetten van forensisch verpleegkundigen. Als deze acties succesvol zijn, kan GGD Haaglanden in 2024 de taken van forensische geneeskunde uitbreiden, met behulp van financiering vanuit de politie. Het bestuur wordt via de bestuursrapportages geïnformeerd over de voortgang van de geschetste ontwikkelingen.

2.3.9. Toezicht kinderopvang

Intensivering gastouders

Zoals aangegeven in de Voorjaarsbrief bij de begroting voor 2023 is per 1 januari 2022 het toezicht en de handhaving in de gastouderopvang geïntensiveerd en hebben gemeenten hiervoor extra middelen ter beschikking gekregen. Vanaf 2023 moeten gemeenten deze middelen besteden volgens de norm dat jaarlijks minimaal 50% van de gastouders geïnspecteerd wordt. GGD Haaglanden zal het aantal inspecties dat met gemeenten wordt afgesproken voor 2024 hierop aanpassen. Op verzoek van de gemeente Den Haag houdt GGD Haaglanden voor deze gemeente aan dat 100% van de gastouders geïnspecteerd wordt en met de gemeente Westland is de afspraak dat bij 80% van de gastouders jaarlijks een inspectie plaatsvindt.

Aanpak hoge werkdruk

Binnen de afdeling Toezicht wordt een hoge werkdruk ervaren. Ziekteverzuim, vertrek van medewerkers en krapte op de arbeidsmarkt versterken dit. GGD Haaglanden verkent in landelijk verband of en hoe de werkzaamheden anders kunnen worden ingericht. De consequenties hiervan voor 2024 kan de GGD op dit moment nog niet overzien.

2.3.10. Publieksinformatie

GGD Haaglanden staat voor een deskundige en proactieve organisatie die extern georiënteerd is. Vanuit dat perspectief moet publieksinformatie van de GGD de klant centraal stellen. Daar horen onder andere een professionele website en uitingen via sociale media bij, maar ook publieksinformatie via direct contact met de klant.

De klanten van de GGD zijn gemeenten, instellingen en inwoners uit de regio Haaglanden. De overgrote meerderheid van contactmomenten van GGD Haaglanden valt in de laatste categorie: inwoners.

In de regio is 19% van de inwoners laaggeletterd en niet taalvaardig, in Den Haag is dat 24% (landelijk 12%). Zij weten hun weg vaak niet te vinden via internet of andere mediakanalen en hebben behoefte aan persoonlijk contact. Binnen de GGD is direct klantcontact met inwoners en instellingen nu niet centraal geregeld, maar via circa 15 telefoonnummers met verschillende bereikbaarheidstijden. De GGD wil zich (daarom) heroriënteren op de wijze waarop publieksinformatie bij de GGD is vormgegeven. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van de geleerde lessen vanuit het Programma Corona.

De verwachting is dat het verbeteren van het klantcontact niet zal leiden tot hogere kosten. Een verschuiving van budgetten kan wel een mogelijkheid zijn.

2.3.11. Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024

Evenals in 2020 loopt in 2024 de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. In dit vierjaarlijkse landelijk traject wordt via enquêtes gezondheidsinformatie van inwoners verzameld. De uitvoering van de Gezondheidsmonitor ligt bij GGD'en, het RIVM en het CBS en de uitkomsten geven inzicht in trends, maken (regionale) vergelijkingen mogelijk en vormen zo de basis voor (gezondheids)beleid op lokaal, regionaal en landelijk niveau. De GGD heeft de mogelijkheid lokale vraagstellingen toe te voegen aan de Gezondheidsmonitor, zodat de monitor zo bruikbaar mogelijk is voor de lokale situatie. Het uitvoeren van de Gezondheidsmonitor is een vierjaarlijkse taak die niet volledig vanuit de lopende begroting kan worden bekostigd. Het AB heeft bij de Voorjaarsbrief bij de begroting 2020 besloten geen jaarlijkse reservering te willen doen en de monitor vierjaarlijks via een extra bijdrage te bekostigen.

De inzet van medewerkers van de GGD is mogelijk binnen de begroting, maar diverse bijkomende incidentele kosten voor 2024 zijn niet gedekt. Onderstaande tabel toont een inschatting van de activiteiten en bijbehorende kosten.

Post	Activiteiten	Indicatie kosten
Dataverzameling	Schriftelijke en online vragenlijst Minimaal 3 x benaderen van de steekproef (ca. 40.000 inwoners) zowel schriftelijk als online Doelgroepspecifieke benadering (tenminste Turken en Marokkanen) Veldwerk Gemeentespecifieke uitnodigingen	€ 175.000
Responsverhogende maatregelen	Extra vertalingen Prijzen t.b.v. stimulatie invullen vragenlijst	€ 15.000
Additioneel veldwerk	Telefonische interviews Face 2 face interviews Social media campagnes	€ 35.000
Totaal		€ 225.000

Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024

In 2024 wordt de vierjaarlijkse Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen wederom uitgezet. Om inzicht te kunnen geven in de gezondheid en leefstijl en tevens de teruglopende respons tegen te gaan is het noodzakelijk dat de GGD (extra) activiteiten onderneemt. Deze kunnen niet worden gedekt uit de huidige begroting, waar deze momenteel enkel uit gaat van de reguliere inzet. Derhalve zal in de begroting 2024 worden gevraagd om voor 2024 incidenteel budget beschikbaar te stellen.

Omvang: de kosten worden geraamd op € 225.000. Lokaal kunnen additionele afspraken worden gemaakt over extra inzet, waar dan ook aparte financiële afspraken over moeten worden gemaakt.

Financiering: voorgesteld wordt om voor 2024 de kosten van de Gezondheidsmonitor te onttrekken aan de bestemmingsreserve GGD. Daarin zijn hiervoor voldoende middelen beschikbaar, deels doordat bij de jaarrekening 2020 € 100.000 voor deze specifieke taak aan de reserve is toegevoegd, omdat destijds in verband met corona niet alle acties voor de Gezondheidsmonitor konden worden uitgevoerd.

Besluit: het AB besluit de kosten voor de Gezondheidsmonitor te onttrekken uit de GGD-reserve (Besluit GGD-3: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024)

2.4. Financiële- en bedrijfsmatige ontwikkelingen

Inwonercorrectie

In de Voorjaarsbrief 2022 t.b.v. begroting 2023 heeft het AB heeft besloten vanaf 2023 een jaarlijkse correctie op basis van het aantal inwoners toe te passen, uitgaande van 75% van de inwonerbijdrage voor het basispakket. De berekening van de inwonercorrectie vindt plaats door de toe-/afname van de het aantal inwoners in het jaar te vermenigvuldigen met de geïndexeerde inwonerbijdrage en deze te wegen met 75%. De inwonersbijdrage verschilt voor Den Haag en de regiogemeenten in verband met de bijdrage aan tuberculosebestrijding. Onderstaande tabel toont de berekening van de hoogte van de inwonercorrectie voor 2023 en (voorlopig) voor 2024.

Begrotings- jaar	Peildatum # inwoners	Toename # inwoners			Inwonerbijdrage		Indexatie		Gewogen indexatie 80/20	Weging relevante taken	Bedrag inwonercorrectie		
		DH	Regio	Totaal	DH	Regio	Personeel	OVDG			DH	Regio	Totaal
2023	31-12-2021	5.282	5.655	10.937	€ 10,29	€ 9,10	0,60%	2,30%	0,94%	75%	€ 40.757	€ 38.603	€ 79.360
2024	31-11-2022	9.084	8.376	17.460	€ 11,09	€ 9,81	6,70%	12,20%	7,80%	75%	€ 75.562	€ 61.637	€ 137.199

Correctie aantallen (productie) en tarieven Toezicht kinderopvang

De taak toezicht kinderopvang wordt door de deelnemende gemeenten betaald op basis van het daadwerkelijke aantal uitgevoerde inspecties. In bijlage 1 is nadere informatie opgenomen over de verwachte aantallen, de tarieven en de deelnemersbijdrage per onderdeel van de taak per gemeente. Naast een correctie van de aantallen zijn voor 2024 de tarieven geïndexeerd.

Correctie aantallen en tarieven Toezicht Kinderopvang

De verwachte aantallen zijn aangepast. Vanaf 2024 zijn de tarieven geïndexeerd.

Omvang: op totaalniveau van alle deelnemende gemeenten leidt het aanpassen van de raming tot een toename van het budget met € 80.743 in 2023 en € 208.213 in 2024.

Financiering: de raming per gemeente wordt verrekend via de deelnemersbijdrage

*Besluit: Het AB besluit in te stemmen met het aanpassen van de raming en de gevolgen per gemeente te verwerken in de deelnemersbijdragen (conform bijlage 1)
(Besluit GGD-4: Correctie aantallen en tarieven toezicht kinderopvang)*

Correctie aantallen (productie) en tarieven Forensische Geneeskunde

De taak forensische geneeskunde wordt met de deelnemende gemeenten afgerekend op basis van afname. In bijlage 2 is nadere informatie opgenomen over de verwachte aantallen en de deelnemersbijdrage per onderdeel van de taak per gemeente. Naast een correctie van de aantallen zijn voor 2024 de tarieven geïndexeerd.

Correctie aantallen en tarieven forensische geneeskunde

De verwachte aantallen zijn aangepast, deze prognose per gemeente is in bijlage 1 opgenomen. Vanaf 2024 zijn de tarieven geïndexeerd.

Omvang: op totaalniveau betekent de aangepaste raming tot een toename van het budget met € 57.484 in 2023 en € 93.152 in 2024 (excl. 21% btw).

Financiering: de raming per gemeente wordt verrekend via de deelnemersbijdrage

*Besluit: Het AB besluit in te stemmen met het aanpassen van de raming en de gevolgen per gemeente te verwerken in de deelnemersbijdragen (conform bijlage 2)
(Besluit GGD-5: Correctie aantallen en tarieven forensische geneeskunde)*

2.5. Inschatting budgettaire consequenties

Voorgaande beschreven ontwikkelingen hebben budgettaire consequenties voor 2023 en de jaren daarna. De inschatting van de budgettaire consequenties is in onderstaande tabel opgenomen.

Wijzigingen begroting GGD meerjarig	2023	2024	2025	2026	2027	Dekking
TOTAAL HUIDIGE BEGROTING	21.414	20.924	20.924	20.924	20.924	
Loon- en prijsindexatie	-	1.384	1.384	1.384	1.384	Deelnemersbijdrage (verhoging)
Inwonercorrectie	-	137	137	137	137	Deelnemersbijdrage (verhoging)
Kwartiermaker Regionale preventie infrastructuur	84	-	-	-	-	Reserve GR
Pandemische paraatheid en versterking infectieziektebestrijding	1.561	1.552	-	-	-	Rijksmiddelen
Coordinator Regionaal expertisecentrum voor vaccinaties	13	-	-	-	-	Rijksmiddelen
Versterken kennisfunctie	150	150	150	150	-	Deelnemersbijdrage (verhoging)
Inhaalcampagne HPV18+	2.271	-	-	-	-	Rijksmiddelen
Actualisatie CSG	PM	PM	PM	PM	PM	Rijksmiddelen
Actualisatie TBC	-40	-42	-42	-42	-42	Deelnemersbijdrage (verlaging)
Actualisatie aantallen Toezicht Kinderopvang	81	85	85	85	85	Deelnemersbijdrage (verhoging)
Actualisatie aantallen Lijkschouw (incl. BTW)	70	80	80	80	80	Deelnemersbijdrage (verhoging)
Gezondheidsmonitor Epi (incidenteel)	-	225	-	-	-	Reserve GR
Raming compensabele inkoop-BTW	199	199	199	199	199	BTW-compensatiefonds
TOTAAL ACTUELE BEGROTING	25.803	24.694	22.917	22.917	22.767	
<i>Totaal wijzigingen</i>	<i>4.388</i>	<i>3.770</i>	<i>1.993</i>	<i>1.993</i>	<i>1.843</i>	

Bijlage 1: aantallen, tarieven en deelnemersbijdragen toezicht kinderopvang

Verwachte aantallen 2023

	tarief 2023	VERWACHTE AANTALLEN 2023 (GEW)									
		Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Onderzoek voor registratie nieuw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang (OVR)	€ 782,14	4	0	3	3	6	3	5	6	4	34
Onderzoek na registratie nieuw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang (ONR)	€ 1.136,06	5	0	2	2	4	3	5	5	4	30
Streng aan de poort: Onderzoek voor registratie nieuw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang (OVR)	€ 1.180,30	0	35	1	0	1	1	0	0	1	39
Streng aan de poort: Onderzoek na registratie nieuw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang (ONR)	€ 1.489,98	0	20	1	0	1	1	0	0	1	24
Regulier onderzoek (alle items)	€ 1.586,81	0	96	0	0	0	3	0	0	0	99
Regulier onderzoek BSO, KDV (beperkt)	€ 1.232,89	5	0	9	3	5	0	2	20	6	50
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht BSO, KDV Groene inspectie	€ 1.011,69	68	0	50	11	30	39	16	70	84	368
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht BSO, KDV Groene+ inspectie	€ 1.188,65	0	360	0	0	0	0	0	21	0	381
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht BSO, KDV Gele inspectie	€ 1.277,13	30	110	13	10	12	13	5	12	27	232
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht BSO, KDV Oranje inspectie	€ 1.586,81	2	21	2	3	1	4	0	0	3	36
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht BSO, KDV Rode inspectie	€ 2.648,57	0	14	0	2	3	0	1	0	0	20
VE-module (gegevens jaug 2019, alle locaties die VE aanbieden)	€ 286,09	18	147	9	4	8	11	3	32	27	259
Nader onderzoek (herinspectie), inclusief rapportage	€ 550,08	9	40	2	4	4	3	2	2	10	76
Nader onderzoek (bureauonderzoek), inclusief rapportage	€ 417,36	3	15	2	3	4	2	1	2	10	42
Incidenteel onderzoek (herinspectie), inclusief rapportage	€ 550,08	3	50	5	4	4	4	4	5	4	83
Incidenteel onderzoek uitbreidingen (bureauonderzoek), inclusief rapportage	€ 417,36	2	20	5	2	8	2	2	5	4	50
Filtsactie	€ 638,56	0	150	68	0	0	0	0	0	0	218
Voorziening voor gastouderopvang	tarief 2023	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Inspectie nieuwe voorziening voor gastouderopvang of voor wijziging van een bestaande registratie (10 wkn. onderzoek), inclusief rapportage (OVR VGO)	€ 657,77	15	80	25	5	10	7	15	25	15	197
Reguliere inspectie, inclusief rapportage (jaarlijks)	€ 657,77	25	252	26	8	20	15	14	45	47	452
Nader onderzoek (herinspectie/bureau) inclusief rapportage	€ 417,36	2	4	1	0	0	1	0	1	1	10
Incidenteel onderzoek	€ 550,08	2	7	1	0	1	0	0	1	2	14
Incidenteel onderzoek (bureau)	€ 417,36	2	7	1	0	1	0	0	1	1	13
Gastouderbureaus (geen IKK)	tarief 2023	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Onderzoek voor registratie nieuw gastouderbureau	€ 737,90	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
Onderzoek na registratie nieuw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en gastouderbureau	€ 1.136,06	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
Streng aan de poort : Onderzoek voor registratie nieuw gastouderbureau	€ 1.224,54	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
Streng aan de poort : Onderzoek na registratie nieuw gastouderbureau	€ 1.489,98	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
Regulier onderzoek van een gastouderbureau (alle items)	€ 1.631,05	0	2	0	0	0	0	0	0	1	3
Regulier onderzoek van een gastouderbureau (beperkt)	€ 1.188,65	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht, Groene inspectie	€ 878,97	2	7	1	0	1	1	1	2	3	18
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht, Gele inspectie	€ 1.188,65	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht, Oranje inspectie	€ 1.542,57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht, Rode inspectie	€ 2.604,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	tarief 2023	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Herstel-aanbod (KDV, BSO, GOB en gastouders)	€ 176,96	13	68	10	6	8	6	2	15	20	148
Klachten signalen	€ 514,19	2	55	14	1	5	2	1	2	5	87
Bevel	€ 497,50	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Overleg uren	€ 88,48	11	96	8	8	8	8	8	13	5	165
Jeugdverblijven	tarief 2023	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Jeugdverblijven	€ 2.604,33	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Aantallen ontw.begr. 2023		224	1643	231	61	133	136	72	280	275	3055
Actualisatie aantallen		-42	-292	3	0	-12	-32	2	-54	-38	-465
Aantallen gew.begr. 2023		182	1351	234	61	121	104	74	226	237	2590

Verwacht benodigd budget 2023 per gemeente

Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
€ 181.967	€ 1.319.282	€ 173.561	€ 46.809	€ 107.191	€ 109.770	€ 54.348	€ 209.218	€ 215.818	€ 2.417.965
-€ 6.545	€ 37.462	€ 15.314	€ 13.932	€ 4.061	-€ 6.947	€ 9.871	€ 8.053	€ 5.541	€ 80.743
€ 175.422	€ 1.356.744	€ 188.875	€ 60.741	€ 111.252	€ 102.823	€ 64.219	€ 217.271	€ 221.359	€ 2.498.707

2024

Kinderdagopvang/ centrum voor Buitenschoolse opvang	Tarief 2024	VERWACHTE AANTALLEN 2023 (GEW)									
		Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Onderzoek voor registratie nieuw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang (OVR)	€ 821,70	4	0	3	3	6	3	5	6	4	34
Onderzoek na registratie nieuw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang (ONR)	€ 1.193,93	5	0	2	2	4	3	5	5	4	30
Streng aan de poort: Onderzoek voor registratie nieuw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang (OVR)	€ 1.240,45	0	35	1	0	1	1	0	0	1	39
Streng aan de poort: Onderzoek na registratie nieuw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang (ONR)	€ 1.566,15	0	20	1	0	1	1	0	0	1	24
Regulier onderzoek (alle items)	€ 1.668,11	0	96	0	0	0	3	0	0	0	99
Regulier onderzoek BSO, KDV (beperkt)	€ 1.295,89	5	0	9	3	5	0	2	20	6	50
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht BSO, KDV Groene inspectie	€ 1.063,25	68	0	50	11	30	39	16	70	84	368
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht BSO, KDV Groene+	€ 1.249,36	0	360	0	0	0	0	0	21	0	381
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht BSO, KDV Gele inspectie	€ 1.342,41	30	110	13	10	12	13	5	12	27	232
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht BSO, KDV Oranje inspectie	€ 1.668,11	2	21	2	3	1	4	0	0	3	36
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht BSO, KDV Rode inspectie	€ 2.784,78	0	14	0	2	3	0	1	0	0	20
VE-module (gegevens jaug 2019, alle locaties die VE aanbieden)	€ 300,88	18	147	9	4	8	11	3	32	27	259
Volledig onderzoek (herinspectie), inclusief rapportage	€ 578,15	9	40	2	4	4	3	2	2	10	76
Volledig onderzoek (bureauonderzoek), inclusief rapportage	€ 438,57	3	15	2	3	4	2	1	2	10	42
Incidenteel onderzoek (herinspectie), inclusief rapportage	€ 578,15	3	50	5	4	4	4	4	5	4	83
Incidenteel onderzoek uitbreidingen (bureauonderzoek), inclusief rapportage	€ 438,57	2	20	5	2	8	2	2	5	4	50
Indexatie	€ 671,21	0	150	68	0	0	0	0	0	0	218
Voorziening voor gastouderopvang	Tarief 2024	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Inspectie nieuwe voorziening voor gastouderopvang of voor wijziging van een bestaande registratie (10 wkn. onderzoek), inclusief rapportage (OVR VGO)	€ 691,02	15	80	25	5	10	7	15	25	15	197
Reguliere inspectie, inclusief rapportage (jaarlijks)	€ 691,02	25	252	26	8	20	15	14	45	47	452
Volledig onderzoek (herinspectie/bureau) inclusief rapportage	€ 438,57	2	4	1	0	0	1	0	1	1	10
Incidenteel onderzoek	€ 578,15	2	7	1	0	1	0	0	1	2	14
Incidenteel onderzoek (bureau)	€ 438,57	2	7	1	0	1	0	0	1	1	13
Gastouderbureaus (geen IKK)	Tarief 2024	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Onderzoek voor registratie nieuw gastouderbureau	€ 775,17	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
Onderzoek na registratie nieuw kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en gastouderbureau	€ 1.193,93	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
Streng aan de poort : Onderzoek voor registratie nieuw gastouderbureau	€ 1.286,98	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
Streng aan de poort : Onderzoek na registratie nieuw gastouderbureau	€ 1.566,15	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2
Regulier onderzoek van een gastouderbureau (alle items)	€ 1.714,64	0	2	0	0	0	0	0	0	1	3
Regulier onderzoek van een gastouderbureau (beperkt)	€ 1.249,36	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht, Groene inspectie	€ 923,66	2	7	1	0	1	1	1	2	3	18
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht, Gele inspectie	€ 1.249,36	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht, Oranje inspectie	€ 1.621,58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inspectie op basis van Risico Gestuurd Toezicht, Rode inspectie	€ 2.738,26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	Tarief 2024	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Terstel-aanbod (KDV, BSO, GOB en gastouders)	€ 186,11	13	68	10	6	8	6	2	15	20	148
Slachtoffer signalen	€ 540,53	2	55	14	1	5	2	1	2	5	87
Bevel	€ 522,72	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Overleg uren	€ 93,06	11	96	8	8	8	8	8	13	5	165
Jeugdverblijven	Tarief 2024	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Jeugdverblijven	€ 2.738,26	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
		Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
Aantallen ontw.begr. 2023		224	1643	231	61	133	136	72	280	275	3055
Indexatie		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Actualisatie aantallen		-42	-292	3	0	-12	-32	2	-54	-38	-465
Aantallen gew.begr. 2023		182	1351	234	61	121	104	74	226	237	2590

Verwacht benodigd budget 2024 per gemeente:

	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Tot.
	€ 181.967	€ 1.319.282	€ 173.561	€ 46.809	€ 107.191	€ 109.770	€ 54.348	€ 209.218	€ 215.818	€ 2.417.965
Indexatie	€ 9.283	€ 67.358	€ 8.850	€ 2.388	€ 5.466	€ 5.598	€ 2.768	€ 10.666	€ 11.002	€ 123.379
Actualisatie aantallen	-€ 6.886	€ 39.373	€ 16.092	€ 14.644	€ 4.266	-€ 7.302	€ 10.371	€ 8.458	€ 5.819	€ 84.834
	€ 184.364	€ 1.426.014	€ 198.503	€ 63.841	€ 116.923	€ 108.066	€ 67.486	€ 228.342	€ 232.639	€ 2.626.178

Bijlage 2: aantallen, tarieven en deelnemersbijdragen forensische geneeskunde

Verwachte aantallen gewijzigde begroting 2023	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Totaal
Collegiaal overleg / Advies forensische zorg	47	219	24	4	11	23	11	28	33	399
Euthanasie	41	205	55	8	15	51	21	36	51	483
Lijkschouw	101	513	44	4	19	37	25	75	59	877
Melding dood minderjarige	7	15	-	-	-	1	-	-	1	24
Regelzaken: uitstellen begrafenis & lijkenpas	72	521	73	3	16	31	20	35	116	887
NODOK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Deelnemersbijdragen gewijzigde begroting 2023 (PxQ)	Tarief 2023	Gewijzigd tarief 2023	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Totaal
Collegiaal overleg / Advies forensische zorg	€ 94,38	€ 89,04	€ 4.155	€ 19.470	€ 2.137	€ 356	€ 950	€ 2.018	€ 950	€ 2.493	€ 2.968	€ 35.497
Euthanasie	€ 377,64	€ 356,27	€ 14.726	€ 73.154	€ 19.476	€ 2.850	€ 5.225	€ 18.051	€ 7.600	€ 12.826	€ 18.051	€ 171.960
Lijkschouw	€ 589,42	€ 557,11	€ 56.454	€ 285.985	€ 24.513	€ 2.228	€ 10.399	€ 20.799	€ 14.114	€ 41.598	€ 32.684	€ 488.775
Melding dood minderjarige	€ 104,98	€ 98,87	€ 659	€ 1.450	€ -	€ -	€ -	€ 132	€ -	€ -	€ 132	€ 2.373
Regelzaken: uitstellen begrafenis & lijkenpas	€ 21,07	€ 19,54	€ 1.407	€ 10.188	€ 1.433	€ 52	€ 313	€ 599	€ 391	€ 677	€ 2.267	€ 17.327
NODOK	€ 1.389,02	€ 1.312,69	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Deelnemersbijdragen gewijzigde begroting 2023			€ 77.401	€ 390.247	€ 47.559	€ 5.487	€ 16.887	€ 41.599	€ 23.055	€ 57.594	€ 56.102	€ 715.931

Wijziging deelnemersbijdragen	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Totaal
Deelnemersbijdragen ontwerpbegroting 2023	€ 64.139	€ 373.541	€ 46.257	€ 5.846	€ 16.176	€ 30.643	€ 20.331	€ 42.008	€ 59.506	€ 658.447
Wijziging n.a.v. actualisatie aantallen 2023	€ 13.262	€ 16.706	€ 1.302	€ -359	€ 711	€ 10.957	€ 2.723	€ 15.586	€ -3.404	€ 57.484
Deelnemersbijdragen gewijzigde begroting 2023	€ 77.401	€ 390.247	€ 47.559	€ 5.487	€ 16.887	€ 41.599	€ 23.055	€ 57.594	€ 56.102	€ 715.931

Verwachte aantallen ontwerpbegroting 2024	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Totaal
Collegiaal overleg / Advies forensische zorg	47	219	24	4	11	23	11	28	33	399
Euthanasie	41	205	55	8	15	51	21	36	51	483
Lijkschouw	101	513	44	4	19	37	25	75	59	877
Melding dood minderjarige	7	15	-	-	-	1	-	-	1	24
Regelzaken: uitstellen begrafenis & lijkenpas	72	521	73	3	16	31	20	35	116	887
NODOK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Deelnemersbijdragen ontwerpbegroting 2024 (PxQ)	Tarief 2023	Tarief 2024	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Totaal
Collegiaal overleg / Advies forensische zorg	€ 94,38	€ 93,48	€ 4.363	€ 20.442	€ 2.244	€ 374	€ 997	€ 2.119	€ 997	€ 2.618	€ 3.116	€ 37.269
Euthanasie	€ 377,64	€ 374,06	€ 15.461	€ 76.807	€ 20.449	€ 2.992	€ 5.486	€ 18.952	€ 7.980	€ 13.466	€ 18.952	€ 180.546
Lijkschouw	€ 589,42	€ 584,95	€ 59.274	€ 300.272	€ 25.738	€ 2.340	€ 10.919	€ 21.838	€ 14.819	€ 43.676	€ 34.317	€ 513.192
Melding dood minderjarige	€ 104,98	€ 103,75	€ 692	€ 1.522	€ -	€ -	€ -	€ 138	€ -	€ -	€ 138	€ 2.490
Regelzaken: uitstellen begrafenis & lijkenpas	€ 21,07	€ 20,42	€ 1.470	€ 10.643	€ 1.497	€ 54	€ 327	€ 626	€ 408	€ 708	€ 2.368	€ 18.102
NODOK	€ 1.389,02	€ 1.378,61	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Deelnemersbijdragen ontwerpbegroting 2024			€ 81.260	€ 409.686	€ 49.927	€ 5.761	€ 17.729	€ 43.674	€ 24.204	€ 60.467	€ 58.892	€ 751.599

Wijziging deelnemersbijdragen	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Was	Wes	Ztm	Totaal
Deelnemersbijdragen ontwerpbegroting 2023	€ 64.139	€ 373.541	€ 46.257	€ 5.846	€ 16.176	€ 30.643	€ 20.331	€ 42.008	€ 59.506	€ 658.447
Wijziging n.a.v. loon- en prijsindexatie 2024	€ 3.175	€ 18.490	€ 2.290	€ 290	€ 801	€ 1.517	€ 1.008	€ 2.080	€ 2.947	€ 32.599
Wijziging n.a.v. actualisatie aantallen 2024	€ 13.945	€ 17.654	€ 1.379	€ -375	€ 752	€ 11.514	€ 2.865	€ 16.379	€ -3.560	€ 60.553
Deelnemersbijdragen gewijzigde begroting 2023	€ 81.260	€ 409.686	€ 49.927	€ 5.761	€ 17.729	€ 43.674	€ 24.204	€ 60.467	€ 58.892	€ 751.599

3. Ontwikkelingen en begrotingsuitgangspunten Veilig Thuis

3.1. Vervolg Voorjaarsbrief 2022

De vorige Voorjaarsbrief beschreef ontwikkelingen die op verschillende manieren impact hadden op de programmabegroting 2023 van Veilig Thuis Haaglanden. Veel van deze ontwikkelingen en jaarlijkse bijstellingen komen ook in de Voorjaarsbrief 2023 aan de orde. Zo wordt in deze Voorjaarsbrief, net als vorig jaar, het verwachte aantal adviezen en meldingen geactualiseerd (zie paragraaf 3.4). Daarnaast is vorig jaar de verhouding tussen vast- en flexibel personeel herijkt naar 85:15 (dit was voorheen 67:33). Dit jaar is er geen reden om deze verhouding aan te passen. Dit geldt ook voor de productmix die voor het onderdeel Meldingen gelijk blijft ten opzichte van het afgelopen jaar.

Vorig jaar is binnen de begroting van Veilig Thuis structureel budget geregeld voor de samenwerking met het Zorg en Veiligheidshuis Haaglanden.

MDA++ aanpak

In de Voorjaarsbrief werd t.b.v. de MDA++ aanpak een bedrag gereserveerd van € 92.173 (centrumgemeentelijke bijdrage). Daarnaast was een bedrag nodig van ca. €50.000 om de stijgende aantallen MDA++ cases op te kunnen vangen en een verbetering van de regionale poortwachter- en adviesfunctie te kunnen realiseren. Deze kosten zijn ten laste gebracht van het budget 'meldingen' binnen de VTH begroting.

Ook werd aangekondigd te berekenen hoeveel budget structureel nodig is en de mogelijkheid te verkennen de inzet vanuit VTH aan te passen op het beschikbaar gestelde budget vanuit de centrumgemeenten. Voor 2023 zal VTH het gesprek aangaan met de centrumgemeenten om te verkennen hoeveel budget structureel nodig is tot 2026. Voor het begrotingsjaar 2026 en later zal de financieringsstructuur van de MDA++ aanpak opnieuw worden bekeken voor alle deelnemende Haaglanden gemeenten.

3.2. Verwerking zienswijzen begroting 2023

Ten aanzien van Veilig Thuis zijn in de zienswijzen van de gemeenten twee aandachtspunten benoemd. Het gaat om:

Ketenmonitor en gemeentedashboard

De huidige stand van zaken is dat de informatie die beschikbaar is vanuit de gemeentedashboards (maandelijks) gedeeld wordt met de gemeenten via de ambtenaren die de gemeente vertegenwoordigen in het AAC-overleg. De informatie uit het ketendashboard wordt elk kwartaal besproken met de gemeenten. Op verzoek van gemeenten kan Veilig Thuis helpen bij het beantwoorden van gerichte verdiepende vragen op basis van de beschikbare data. Daarnaast wordt in de p&c-documenten van de GR, zoals onder andere de bestuursrapportages, gebruik gemaakt van de beschikbare cijfermatige informatie.

Wachlijsten

Vanuit Veilig Thuis en het bestuur is er veel aandacht voor de wachtlijst. Op dit moment is de wachtlijst gestabiliseerd. Voor dit jaar heeft VTH de ambitie de wachtlijst te halveren. Voor een nadere toelichting zie ook de alinea 'ontwikkeling wachtlijst' in paragraaf 3.4.

3.3. Landelijke en regionale beleidsmatige ontwikkelingen

De aanpak huiselijk geweld is een zogenoemde ketenaanpak waarin vele maatschappelijke organisaties actief zijn. De afgelopen jaren is er veel aandacht voor Huiselijk Geweld geweest vanuit het landelijke programma Geweld Hoort Nergens Thuis. Dit programma had verschillende regionale actieprogramma's zoals 'Veiligheid Voorop' en ondersteuning bij de ontwikkelopgaven uit de Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld 2019-2022. Er is de afgelopen jaren veel in gang gezet waarbij Veilig Thuis Haaglanden een belangrijke partner was. Zo is er de afgelopen jaren gewerkt aan het vergroten van de samenwerking tussen Veilig Thuis Haaglanden en de lokale teams van de gemeenten. Maar ook aan de samenwerking met het Zorg- en veiligheidshuis Haaglanden en de vele andere netwerkpartners. In gezamenlijkheid zijn verschillende projecten en interventies ingezet gericht op een betere samenwerking, 'het spreken van dezelfde taal' en het realiseren van een betere aanpak rondom complexe casuïstiek. Voorbeeldprojecten zijn onder andere: Intensief Casemanagement, STOP (gefaseerd samenwerken aan veiligheid), de multidisciplinaire aanpak MDA++, Beter Samen Spel en de ZSM werkwijze. Door integraal en systemisch te werken is al enigszins voorgesorteerd op het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming.

Daarnaast is er op landelijk niveau veel in ontwikkeling rondom het versneld invoeren van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming. Dit scenario richt zich op het slimmer en effectiever inrichten van de jeugdbeschermingsketen.

De verwachting is dat de ontwikkelingen en uitkomsten van het verkennende traject rondom het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming in de loop van 2024 vastere contouren krijgt. Dit zal de nodige impact hebben op de Veilig Thuis organisaties.

VTH zal zowel nauw betrokken blijven bij de reeds ingezette projecten, interventies en werkwijzen als meedenken over, en aansluiten bij, de nieuwe regionale en landelijke ontwikkelingen.

Daarnaast zal Veilig Thuis zich ook in de toekomst niet alleen inzetten voor huiselijk geweld bij kinderen en gezinnen maar ook daar waar het andere vormen van ongewenst gedrag betreft actief blijven. Hiervoor werkt VTH al met speciale expertise groepen. Zoals onder andere: 'Seksueel geweld', 'Ouderenmishandeling', 'Mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB)', 'Complexe scheidingen', 'Vrouwelijke genitale verminking (VGV)', 'Eer gerelateerd geweld (EGG)' en 'Stalking'.

Ambities en Meerjarenagenda

VTH volgt alle relevante beleidskaders op de voet en neemt proactief deel aan het verbeteren van de ketensamenwerking om huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkomen. De belangrijkste beleidskaders voor VTH worden gevormd door 1. de Regiovisie Aanpak huiselijk geweld, 2. de meerjarenagenda van het Landelijk Netwerk Veilig Thuis (LNVT) en 3. het Toekomstscenario. Deze drie kaders worden vervolgens kort toegelicht.

1. Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld

In het najaar van 2022 is besloten de Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld 2019-2022 te verlengen tot uiterlijk 31 december 2026. Uit de voortgangsrapportage blijkt dat de ketenpartners op de goede weg zijn, maar dat ook een aantal ingezette trajecten en projecten dienen te worden voortgezet, geïmplementeerd dan wel afgerond. In 2023 (en mogelijk 2024) wordt zoveel mogelijk ingezet op afronding, borging en daar waar mogelijk structurele implementatie van de ingezette projecten en interventies uit de Regiovisie.

Voor de ontwikkelopgave monitoring geldt dat de gemeenten uit de regio en Veilig Thuis Haaglanden samen de beschikbare monitors omzetten in bruikbare kennis voor verbetering van de regionale ketensamenwerking.

2. De meerjarenagenda van het Landelijk Netwerk Veilig Thuis (LNVT)

Een landelijk collectief van Veilig Thuis directeurs, managers, gedragswetenschappers en vertrouwensartsen is in de zomer 2021 gekomen tot gemeenschappelijke waarden, ambities en leidende principes voor de doorontwikkeling en netwerksamenwerking van het LNVT voor de komende meerjarenagenda (2022-2025).

De belangrijkste uitgangspunten van de meerjarenagenda zijn de vier strategische pijlers uit de meerjarenagenda, waar VTH zich geheel bij aansluit:

Pijler 1: Veilig Thuis wil een laagdrempelige organisatie zijn, herkenbaar en transparant in advies, melding en crisis bij aanpak Huiselijk Geweld & Kindermishandeling

Pijler 2: De kwaliteit van onderzoek en monitoring is onafhankelijk, integraal en gericht op alle betrokkenen, inclusief hoor en wederhoor en gefundeerde feitenuitspraken.

Hier heeft VTH afgelopen jaar een start mee gemaakt, in de vorm van het verbeteren feitenonderzoek.

Pijler 3: Het verkrijgen en borgen van specialistische kennis over bijzondere vormen van geweld of mishandeling landelijk en structureel gebruik maken van beleidsinformatie, wetenschappelijke inzichten en instrumenten.

VTH zal zich de komende jaren verder profileren als vertrouwde vraagbaak voor professionals en cliënten cf. de landelijke richtlijnen van het LNVT.

Pijler 4: Veilig Thuis is een lerende organisatie en wil samen met haar netwerkpartners aandacht hebben voor samen leren, afstemmen, nauw samenwerken en ervaringen opdoen om landelijk en regionaal de samenwerking op diverse gebieden te versterken.

VTH heeft de strategische pijlers van de meerjarenagenda verankerd in de uitgangspunten van de veranderopgave (zie paragraaf 3).

3. Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Onveiligheid binnen gezinnen door huiselijk geweld en kindermishandeling behoort tot een van de grootste maatschappelijke problemen in ons land. De aanpak van deze onveiligheid is een gezamenlijke opgave van het Rijk, gemeenten en maatschappelijke partners. Op 30 maart 2021 zonden de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een toekomstscenario voor kind- en gezinsbescherming naar de Tweede Kamer. Dit

scenario komt voort uit de ervaring dat gezinnen het huidige stelsel als 'knellend' en 'veel te complex' ervaren. Er is een structuuraanpassing nodig die ruimte geeft aan een nieuwe manier van werken.

In het toekomstscenario staan een aantal leidende principes: gezinsgericht, eenvoudig, transparant, met rechtswaarborgen omkleed en gericht op voortdurend leren en zichtbaar verbeteren. De ketenpartners in de regio Haaglanden willen de regionale knelpunten gezamenlijk aanpakken. De belangrijkste knelpunten die worden ervaren, zijn de overlap in werkzaamheden, het tekort aan personeel, onduidelijkheid over de verschillende functies in de keten voor gezinnen, lange wachtlijsten, stapeling van zorg en hoge druk voor professionals. Medio 2021 is een stuurgroep opgericht met directeuren en bestuurders van Jeugdbescherming West, de Raad voor de Kinderbescherming, William Schrikker Stichting (Partners voor Jeugd), Veilig Thuis Haaglanden, Stichting Perspectief, de gemeenten Delft, Den Haag en Westland (namens de jeugdzorgregio Haaglanden), en de lokale teams van Delft, Den Haag en Westland en Impegno. De veiligheidspartners en gemeenten hebben de ambitie uitgesproken in gezamenlijkheid de kind- en gezinsbescherming verder te willen ontwikkelen volgens de uitgangspunten van het toekomstscenario. Hiertoe is een plan opgesteld.

Proeftuin Kind- en gezinsbescherming Haaglanden

In oktober 2022 heeft het Rijk besloten het plan voor de proeftuin niet te subsidiëren. De toelichting was dat de ingediende aanvraag niet (geheel) aansloot bij één van de subsidievoorwaarden en dat het aantal landelijke aanvragen het beschikbare budget overschreed. Om deze reden zijn er strakke selectiecriteria gehanteerd en is het aantal gesubsidieerde proeftuinen beperkt.

Naar aanleiding hiervan heeft de stuurgroep zich nogmaals gebogen over het plan en is geconcludeerd alsnog uitvoering te geven aan de proeftuin in Haaglanden. De stuurgroep gelooft erin dat met de proeftuin antwoord wordt gegeven op de huidige knelpunten in de (jeugd)beschermingsketen en daarmee perspectief biedt voor enerzijds gezinnen en kinderen en anderzijds voor de professionals werkzaam in de keten. De afwijzing van de landelijke subsidiemiddelen heeft als consequentie dat de proeftuin volledig uit de POK-middelen bekostigd wordt.

Toelichting POK middelen

Naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) en het rapport 'Ongekend onrecht' heeft het kabinet per 2022 structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van de gemeentelijke dienstverlening. Hiertoe zijn in samenspraak met de ministeries van VWS, JenV, SZW en BZK en VNG 8 actielijnen opgesteld. Eén actielijn betreft het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. De middelen voor deze actielijn zijn beschikbaar gesteld aan de centrumgemeenten HGKM. Het doel van deze middelen is dat regio's activiteiten kunnen ontwikkelen om zich voor te bereiden op het toekomstscenario.

3.4. Kwaliteitsverbetering

Er is in de afgelopen jaren veel werk verzet door medewerkers en het management van VTH, dit neemt niet weg dat er nog veel ruimte is voor de verbetering van de organisatie. VTH heeft vanaf 2021 een verandertraject ingezet, waarvan de volgende punten ook voor 2023 en later actueel zijn:

Positionering: aanscherpen waar VTH van is

VTH onderzoekt welke taken ze uit moet voeren vanuit wettelijk oogpunt en welke activiteiten kunnen worden uitgevoerd door ketenpartners, of andere maatschappelijke organisaties. Bijvoorbeeld omdat in bepaalde situaties geen sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Wie doet wat? Rollen en organisatieonderdelen

De belangrijkste functies en rollen zijn inmiddels duidelijk binnen VTH. De maatschappelijk werkers, werkbegeleiders, vertrouwensartsen en gedragswetenschappers vormen de kern van de operationele organisatie. De manier waarop VTH medewerkers werken en hoe hun rol het beste tot uiting komt in de praktijk blijft een uitdaging.

Processen & Procedures

VTH blijft haar werkprocessen doorlopend verbeteren om professionals optimaal te laten presteren en cliënten zo goed mogelijk te bedienen.

Maatregelen & investeringen

VTH neemt voor 2023 de volgende maatregelen, waarvan sommige financiële consequenties hebben.

Uitbreiden management en beleidsteam

Om kwaliteitsverbetering door te voeren in de organisatie zal VTH het management uitbreiden met één extra manager (36 uur per week, salarisschaal 12), een kwaliteits- en beleidsadviseur (36 uur, salarisschaal 10) en een senior financieel beleidsadviseur (4 uur per week, salarisschaal 12).

Deze maatregelen zijn er mede op gericht de 'span of control' van het MT te verkleinen, zodat het management meer aandacht kan hebben voor de ondersteuning en begeleiding van medewerkers. Met de uitbreiding is er ook nog voldoende managementaandacht als de bezetting op het peil van de toegestane formatie is gebracht.

Vanaf 2023 zal de verrekening van de salariskosten van de directeur Veilig Thuis aangepast worden. In plaats van 0,2 fte zal voortaan 0,4 fte worden toegerekend aan de GR voor de inzet van de directeur Veilig Thuis. Dit is in lijn met de werkelijke inzet van de DVT en de eerder gemaakte afspraken (AB oktober 2020).

Uitbreiden management en beleidsteam

Om de kwaliteitsverbetering door te voeren zal VTH het management uitbreiden met één extra manager (36 uur per week, salarisschaal 12), een kwaliteits- en beleidsadviseur (36 uur, salarisschaal 10) en vanaf medio 2023 een senior financieel beleidsadviseur (4 uur per week, salarisschaal 12).

Omvang: de uitbreiding van het management en het beleidsteam leidt tot een structurele verhoging van de begroting met € 187.000 in 2023 en € 254.000 vanaf 2024. De aanpassing van de formatie voor de werkelijke inzet van de directeur Veilig Thuis van 0,2 fte naar 0,4 fte betekent een structurele verhoging van € 35.000.

Financiering: voorgesteld wordt om de deelnemersbijdragen te verhogen

Besluit: het AB besluit de deelnemersbijdragen te verhogen met € 233.000 in 2023 en € 301.000 vanaf 2024 t.b.v. uitbreiding management en beleidsteam.
(Besluit VT-1: Uitbreiden management en beleidsteam)

Aantrekken niet SKJ geregistreerde medewerkers en vergoeden opleidingskosten

VTH kent sinds een aantal jaren een hoge werkdruk onder werknemers. Ook in 2022 is het een uitdaging gebleken vacatureruimte op te vullen.

Om die vacatures gevuld te krijgen heeft VTH een pilot gedaan met het in dienst nemen van een (beperkt) aantal niet-SKJ geregistreerde medewerkers. Deze medewerkers behalen door studie naast het werk alsnog een SKJ-registratie.

De resultaten van dit aannamebeleid is zeer positief bevallen. Niet-SKJ geregistreerde medewerkers hebben veelal een ander carrièreverloop en functieprofiel dan medewerkers met een SKJ-registratie en brengen een andere dynamiek op de werkvloer, die gewaardeerd wordt.

VTH is daarom voornemens om het aantal niet SKJ-geregistreerde medewerkers uit te breiden en hun opleidingskosten te vergoeden.

Functiedifferentiatie medewerkers

VTH onderzoekt of nieuwe functies kunnen worden gecreëerd, samengevoegd, of overgenomen door (externe) collega's.

Voorbeelden hiervan zijn de versterking van het kwaliteits- en beleidsteam en de tijdelijke uitbesteding van de chatfunctie aan VT Hollands Midden.

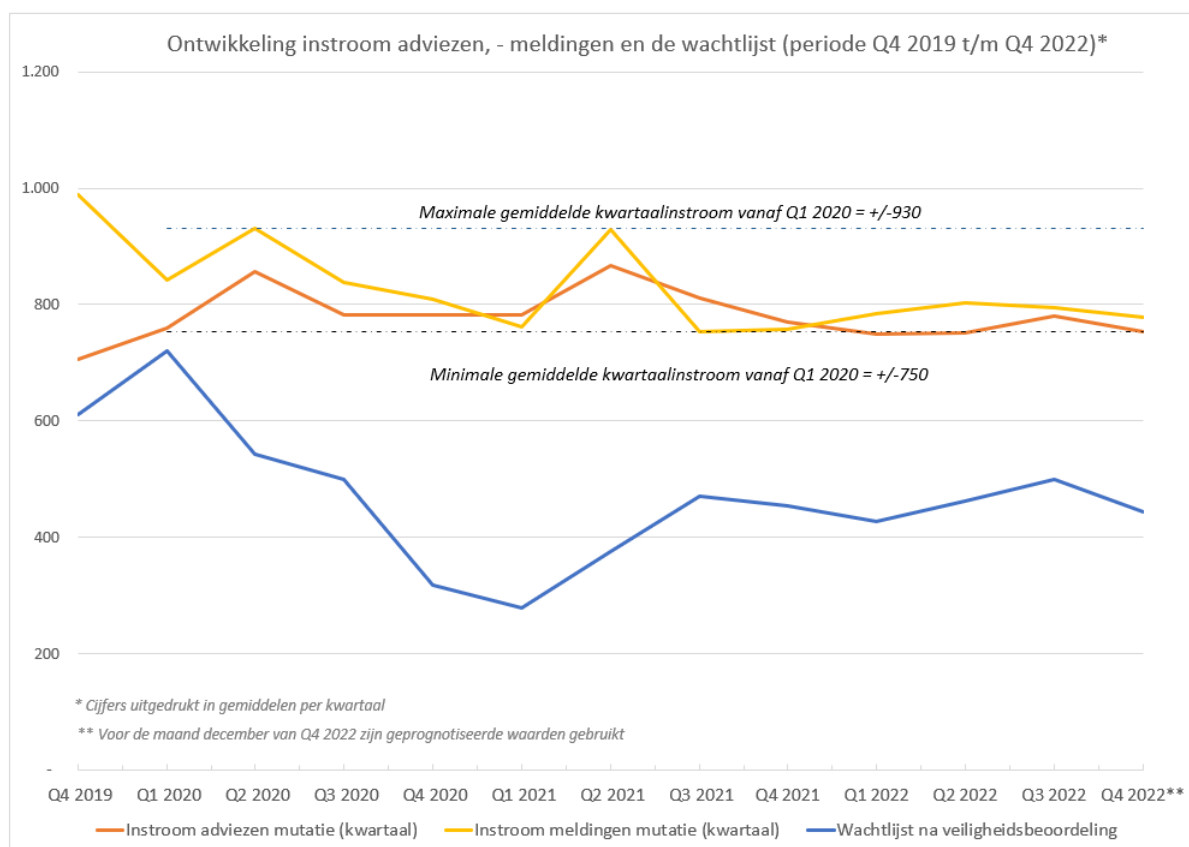
Deze maatregelen vergen geen andere investeringen dan de eerder genoemde maatregelen onder 'Uitbreiden management en beleidsteam'.

Huisvesting medewerkers

VTH wil zorgdragen voor voldoende, moderne en goede werkplekken voor haar medewerkers en bekijkt in overleg met de opdrachtnemer wat hiervoor nodig is. De aanpassingen worden gedaan zonder dat dit extra uitgaven voor de GR met zich meebrengt.

3.5. Financiële- en bedrijfsmatige ontwikkelingen

In deze paragraaf worden de aantallen meldingen en adviezen geactualiseerd. De ontwikkelingen van het aantal adviezen en meldingen en de werkvoorraad in de afgelopen 3 jaar zijn in onderstaande grafiek per kwartaal weergegeven.

Samengevat zijn de aantallen per jaar:

		Instroom adviezen	Instroom meldingen	Werkvoorraad per 31-12
2024	begroot	9.106	9.707	-
2023	begroot (gewijzigd)	9.106	9.707	229
2023	begroot	9.411	9.567	-
2022	werkelijk	9.106	9.478	458
2021	werkelijk	9.447	9.341	453
2020	werkelijk	9.540	10.266	323
2019	werkelijk	8.187	10.392	681

In het begrotingsmodel van Veilig Thuis wordt de benodigde formatie bepaald op basis van de verwachte aantallen in combinatie met de vastgestelde normtijden. Op basis van salarisbedragen per schaal wordt vervolgens de financiële begroting bepaald. Eén van de begrotingsuitgangspunten van Veilig Thuis is dat voor de raming van de verwachte instroom in de initiële begroting van het jaar T (2024) het jaar T-2 (de werkelijke instroom in 2022) als uitgangspunt wordt genomen. Op basis van de actuele aantallen vindt indien nodig bijstelling plaats. Voor de gewijzigde begroting 2023 en ontwerpbegroting 2024 wordt voorgesteld de aantallen aan te passen naar de actuele cijfers van 2022.

Herziening normtijden

Door Veilig Thuis is eerder de wens geuit om de in de begroting gehanteerde normtijden voor de taken Meldingen en Adviezen opnieuw tegen het licht te houden. Op dit moment zijn er echter diverse ontwikkelingen die mogelijk impact hebben op de normtijden. Bij de regiogemeenten wordt

ingezet op het versterken van de lokale teams op het gebied van huiselijk geweld met als doel te voldoen aan het VNG kwaliteitskader voor lokale teams. Daarnaast zijn er ook ontwikkelingen bij VT. Met het verbetertraject en plan van aanpak worden maatregelen ingezet om de interne organisatie te verbeteren en de druk op de medewerkers en de wachtlijst af te laten nemen. Zodra een stabielere situatie is bereikt is het van belang te bezien of, en zo ja welke aanpassingen in de normtijden nodig zijn en welke inzet daarmee gepaard gaat.

Ontwikkeling van de wachtlijst

De wachtlijst betreft de meldingen ná de fase van veiligheidsbeoordeling door VTH en vóór de fase dat een onderzoeker van VTH de zaak op zich neemt en start met de dienst. Vanaf het derde kwartaal van 2021 schommelt het aantal casussen op de wachtlijst rond de 450.

Bij binnenkomst van melding en veiligheidsbeoordeling wordt door VTH altijd voorrang gegeven aan de spoedzaken. Dit betekent dat VTH casussen sneller oppakt wanneer signalen van acute onveiligheid bestaan in relatie tot huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Ook in de aanpak van de wachtlijst geldt dat bij het starten van onderzoeken en in het beheer van de wachtlijst continu wordt gekeken naar de zwaarte en urgentie van de casuïstiek. De wachtlijst heeft zodoende geen invloed op de interventiesnelheid van VTH bij acute situaties. De wachtlijst wordt door de medewerkers van Veilig Thuis regelmatig beoordeeld, waarbij wordt geëvalueerd of de prioritering van de werkvoorraad moet worden herzien. Ook kan de prioritering worden aangepast als een casus te lang op de wachtlijst heeft gestaan.

VTH heeft de ambitie het aantal casussen op de wachtlijst in 2023 met de helft te verminderen.

Actualisatie prognose verwachte aantallen adviezen en meldingen

Actualisatie aantal adviezen

Het aantal verwachte adviezen in de huidige begroting 2023 wordt geactualiseerd. Conform afspraak wordt hierbij het werkelijk aantal adviezen in het laatste uitvoeringsjaar als uitgangspunt genomen. In 2022 is het werkelijk aantal adviezen uitgekomen op 9.106. Dit aantal wordt dus als uitgangspunt genomen voor de gewijzigde begroting 2023. Voor de ontwerpbegroting 2024 wordt voorsnog van dezelfde aantallen uitgegaan als in de gewijzigde begroting 2023.

Dit betekent voor de benodigde formatie en het benodigde budget het volgende:

Actualisatie aantal adviezen

Het aantal verwachte adviezen in de huidige begroting 2023 wordt geactualiseerd en zowel in 2023 als in 2024 wordt uitgegaan van een verwacht aantal adviezen van 9.106. Het verwacht aantal adviezen daalt hiermee licht.

Omvang: Volgens het model leidt dit tot een verlaging van het budget met € 36.000 in 2023 en € 38.000 vanaf 2024.

Financiering: Voorgesteld wordt om de deelnemersbijdrage te verlagen met € 36.000 in 2023 en € 38.000 in 2024

Besluit: het AB besluit tot actualisatie van het aantal adviezen naar 9.106
(Besluit VT-2: Actualisatie aantal adviezen)

Adviezen (incl. ZSM en chatfunctie)	Verwacht aantal	Benodigde formatie	Benodigd budget 2023 (incl. BV-toeslag)	Benodigd budget 2024 (incl. BV-toeslag)
Huidige begroting 2023/2024	9.411	14,91	€ 1.453.000	€ 1.529.000
Voorstel bijgesteld begroting 2023/2024 o.b.v. actuele aantallen	9.106	14,54	€ 1.417.000	€ 1.491.000
Aanpassing	-305	-0,37	€ -36.000	€ -38.000

Actualisatie aantal meldingen

Ook het aantal verwachte meldingen wordt geactualiseerd. Conform afspraak wordt het werkelijke aantal meldingen in het laatste uitvoeringsjaar als uitgangspunt genomen. In 2022 is het werkelijke aantal meldingen uitgekomen op 9.478. Dit aantal wordt dus als uitgangspunt genomen voor de gewijzigde begroting 2023 en voor de ontwerpbegroting 2024. Voor de prognose van het aantal te verwerken *meldingen* dient naast de nieuwe instroom ook rekening gehouden te worden met de werkvoorraad. Deze is per ultimo 2022 458. Gezien de personele krapte is het niet te verwachten dat de hele werkvoorraad in 2023 wordt weggewerkt. Verwacht wordt (en wenselijk is) dat in ieder geval 50% van de huidige werkvoorraad zal worden weggewerkt. Voor het aantal te behandelen meldingen in 2023 betekent dit, dat deze bestaat uit de verwachte instroom + 50% van de huidige werkvoorraad, dus: $9.478 + 50\% \times 458 = 9.707$ meldingen.

Actualisatie aantal meldingen

In de begroting 2023 en 2024 wordt uitgegaan van een bijgesteld aantal meldingen van in totaal 9.478 per jaar. Dit op basis van de werkelijke aantallen in 2022 die conform de systematiek van het rekenmodel als uitgangspunt worden gebruikt. Rekening houdend met het wegwerken van 50% van de wachtlijst betekent dit een verwacht aantal meldingen in 2023 en 2024 van 9.707.

Omvang: Het verwacht aantal melding stijgt hiermee, waardoor er 1,87 fte en € 190.000 meer nodig is in 2023 en € 200.000 vanaf 2024.

Financiering: Voorgesteld wordt om de deelnemersbijdrage te verhogen met € 190.000 in 2023 en € 200.000 in 2024

Besluit: het AB besluit tot actualisatie van het aantal meldingen naar 9.707 (Besluit VT-3: Actualisatie aantal meldingen)

Actualisatie verhouding vast/flexibel personeel

Vanwege de onzekerheid over de volumeontwikkeling is gekozen voor een mix van structurele en flexibele inzet van de benodigde capaciteit. Vorig jaar is de verhouding tussen vast personeel en inhuur aangepast naar 85%-15%. Er is geen aanleiding om deze verhouding te wijzigen.

Raming formatie vaste formatie Maatschappelijk werkers o.b.v. realistische verwachtingen

Het budget voor het onderdeel Meldingen is tot nu toe geraamd op basis van de formatie die nodig is op basis van een combinatie van het verwachte aantal meldingen en de normtijden. Daarbij wordt geen rekening gehouden met de werkelijke personele bezetting. Bij een onderbezetting leidt dit tot een onderbesteding op het budget personele kosten van VT. Gezien de personele krapte op de arbeidsmarkt leidt de huidige begrotingssystematiek bij VT jaarlijks tot voorfinanciering door de deelnemende gemeenten van vacatureruimte die niet ingevuld kan worden. Omdat voor de taak Meldingen is afgesproken dat resultaten worden verrekend met de GR en de deelnemers, leidt een onderbesteding tot een teruggave van een deel van de deelnemersbijdragen. De personele kosten in 2023 en 2024 worden geraamd op basis van een realistisch verwachte bezetting. Belangrijk is hierbij te vermelden dat de (toegestane) formatie niet naar beneden wordt bijgesteld. Gedurende het jaar wordt de personele bezetting gemonitord en wordt er gerapporteerd over de afwijkingen ten opzichte van de begroting in de bestuursrapportages. Aan het eind van het jaar vindt een verrekening met de GR en de deelnemersbijdragen plaats op het onderdeel Meldingen. Het streven is dat de bezetting toeneemt en op termijn in lijn is met de toegestane formatie zodat de wachttijden verkort worden.

Dit kan door jaarlijks te bezien wat een realistische verwachte bezetting is, tot die tijd is het voor gemeenten mogelijk om het budget tijdelijk op een alternatieve wijze in te zetten voor bijvoorbeeld het versterken van het lokale team.

Bij de gewijzigde begroting 2023 wordt bij de raming van de benodigde vaste formatie voor maatschappelijk werkers in het primair proces een onderbezetting van 10% ingecalculeerd en in de ontwerpbegroting 2024 een onderbezetting van 5%. Dit leidt tot een verlaging van de formatie met 7,91 fte en een verlaging het budget met € 786.000 in 2023 en 3,95 fte en € 413.000 in 2024.

Correctie raming formatie i.v.m. verwachte onderbezetting

In de begroting wordt rekening gehouden met een lagere formatie i.v.m. verwachte onderbezetting, waarbij voor 2023 een correctiefactor van 10% wordt gehanteerd en van 5% voor 2024.

Omvang: De correctie van de raming leidt tot een verlaging van de formatie met 7,91 fte in 2023 en 3,95 fte in 2024 en een verlaging van het budget met € 786.000 in 2023 en € 413.000 vanaf 2024.

Financiering: Voorgesteld wordt om de deelnemersbijdrage te verlagen met € 786.000 in 2023 en € 413.000 in 2024

Besluit: het AB besluit om de begrotingsraming te corrigeren i.v.m. de verwachte onderbezetting
(Besluit VT-4: Correctie begrotingsraming)

Afschaffen bedrijfsvoeringstoelage flexibele schil

Naar aanleiding van het onlangs uitgevoerde onderzoek naar de systematiek van de bedrijfsvoeringstoelage is besloten om de aparte toeslag voor de medewerkers in de flexibele schil van VT af te schaffen (€ 5.000 per fte). Dit leidt tot een structurele verlaging van het budget met € 74.000.

3.6. Inschatting budgettaire consequenties

Voorgaande ontwikkelingen hebben budgettaire consequenties voor 2023 en de jaren daarna. De inschatting van de budgettaire consequenties wordt in onderstaande tabel weergegeven.

Wijzigingen begroting VT meerjarig	2023	2024	2025	2026	2027	Dekking
TOTAAL HUIDIGE BEGROTING	18.979	18.979	18.979	18.979	18.979	
Loon- en prijsindexatie	-	1.019	1.019	1.019	1.019	Deelnemersbijdrage (verhoging)
Uitbreiding staf en management	198	265	265	265	265	Deelnemersbijdrage (verhoging)
Aanpassing formatie DVT (van 0,2 fte naar 0,4 fte)	35	35	35	35	35	Deelnemersbijdrage (verhoging)
Actualisatie aantallen Adviezen (9.411 -> 9.106)	-36	-38	-38	-38	-38	Deelnemersbijdrage (verlaging)
Actualisatie aantallen Meldingen (9.567 -> 9.707)	190	200	200	200	200	Deelnemersbijdrage (verhoging)
Correctie raming vaste formatie MW ivm verw. onderbezetting	-869	-457	-457	-457	-457	Deelnemersbijdrage (verlaging)
Correctie BV-toeslag flexibele schil	-81	-81	-81	-81	-81	Deelnemersbijdrage (verlaging)
Raming compensabele inkoop-BTW	411	411	411	411	411	BTW-compensatiefonds
TOTAAL ACTUELE BEGROTING	18.416	19.923	19.923	19.923	19.923	
<i>Totaal wijzigingen</i>	<i>-563</i>	<i>944</i>	<i>944</i>	<i>944</i>	<i>944</i>	

4. Algemene begrotingsuitgangspunten

4.1. Kaderbrief gemeenschappelijke regelingen Haaglanden

In de regionale "Kaderbrief begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen", staan de (financiële) uitgangspunten voor de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen waaraan deze gemeenten deelnemen. In de Kaderbrief zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

1. Indexering
2. Risico's en weerstandscapaciteit
3. Maatschappelijk verantwoorde inkoop
4. Informatiebeveiliging en bescherming persoonsgegevens
5. Tijdige afstemming, ook tussentijds
6. Wijziging wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
7. Doelmatige bedrijfsvoering

Het GR-bestuur neemt de richtlijnen van de "Kaderbrief begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen" ten aanzien van de rapportageverplichtingen (punt 3+4+5) over. Ten aanzien van punt 6 kan gemeld worden dat in 2023 gestart wordt met het verwerken van de wijzigingen uit de Wgr in de statuten van de GR GGD-VT. De gemeenteraden worden hierbij betrokken. Naar verwachting start het besluitvormingstraject van de gewijzigde statuten eind 2023.

Vervolgens zal kort worden ingegaan op de manier waarop het bestuur invulling geeft aan de overige onderwerpen uit de Kaderbrief (punt 1+2+7).

1. Indexering

In deze Voorjaarsbrief zijn de indexatiecijfers uit de regionale "Kaderbrief begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen" toegepast.

In hoofdstuk 5 is de impact van de indexatie op de deelnemersbijdrage per gemeente opgenomen. Er is bij de indexatie van de loonkosten nog geen rekening gehouden met de financiële impact van de cao-gemeenten 2023.

2. Risico's en weerstandscapaciteit

In de regionale kaderbrief is opgenomen dat in de begroting een goed onderbouwde risicoparagraaf moet worden opgenomen. Daarin wordt een inventarisatie van de risico's opgenomen voorzien van een kwantificering (kans % maal impact €). Het GR-bestuur zal in de begroting 2024:

- de risico's kwantificeren;
- aangeven wie verantwoordelijk is voor het opvangen van het risico, mocht het zich voordoen en hoe dit op te vangen: vanuit weerstandsvermogen bij de GR of ten laste van de deelnemersbijdragen of voor rekening van de opdrachtnemer (gemeente Den Haag);
- aangeven welke beheersmaatregelen genomen worden;
- een voorstel gedaan voor het benodigde weerstandsvermogen bij de GR GGD-VT.

3. Doelmatige bedrijfsvoering

In de regionale kaderbrief wordt het verzoek aan de gemeenschappelijke regelingen in de regio gedaan om inzichtelijk te maken hoe de gemeenschappelijke regeling tot een zo efficiënt mogelijke bedrijfsvoering komt.

De GR GGD-VT is een regeling met een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Den Haag. De gemeente Den Haag is opdrachtnemer voor de uitvoering van de regionale taken van de GGD en Veilig Thuis. In opdracht van het bestuur van de GR GGD - VT is in 2022 een onderzoek uitgevoerd door Berenschot naar de bedrijfsvoeringskosten. Op basis van het onderzoek heeft Berenschot geconcludeerd dat de toegepaste systematiek van verrekening van bedrijfsvoeringskosten aan de GR een goede systematiek is, waarmee in afdoende mate een eenvoudige, transparante, juiste, passende en redelijke verrekening wordt gerealiseerd, passend binnen bestaande afspraken. Daarnaast hebben de externe onderzoekers een lichte benchmark uitgevoerd. Daaruit is gebleken dat de hoogte van de bedrijfsvoeringskosten redelijk is in vergelijking met andere gemeenschappelijke regelingen en gemeenten.

4.2. Compensabele BTW

Decentrale overheden kunnen betaalde btw terugvragen bij het Btw Compensatie Fonds (BCF). De betaalde btw moet aan een aantal voorwaarden voldoen. De btw moet betaald zijn over een niet-ondernemerstaak en er mag geen sprake zijn van een verstrekking aan een individuele derde. Tot nu toe zijn de bedragen in de begroting van de GR GGD - VT exclusief de compensabele btw voor overheidstaken. Verrekening van de compensabele btw vindt plaats via de eindafrekening van de

deelnemersbijdrage. Het bestuur van de GR GGD – VT zal in de begroting 2024 de bedragen inclusief de compensabele btw in de begroting opnemen. Achteraf vindt er dan geen verrekening meer plaats met de deelnemers. De deelnemers ontvangen een schriftelijke opgave waarmee de btw die voor compensatie in aanmerking komt op grond van de "transparantieregeling voor samenwerkingsverbanden" door de individuele gemeenten opgenomen kan worden in de jaarlijkse BCF-opgave.

Deze aanpassing van de systematiek is in lijn met het advies van de accountant bij de jaarrekeningcontrole 2021.

In hoofdstuk 5 is de impact op de begrote deelnemersbijdrage per gemeente opgenomen. Daarbij is het goed om te vermelden dat het een aanpassing in de systematiek betreft die budgetneutraal is.

4.3. Verrekening resultaat regionale GGD-taken met reserve GR

In 2021 is een maatwerkafpraak gemaakt met de opdrachtnemer over (een deel van) het positieve resultaat van de GGD. Een maatwerkafpraak betreft een incidentele afwijking van de vigerende spelregels met betrekking tot de afrekening van resultaten bij de uitvoeringsorganisatie (de opdrachtnemer) met de GR (de opdrachtgever). De impact van het structureel wijzigen van de financiële spelregels met betrekking tot het verrekenen van het resultaat van de GGD wordt verkend. Het is een mogelijkheid om het totale resultaat van de uitvoeringsorganisatie (positief dan wel negatief), dat overblijft na de verrekening met de deelnemende gemeenten van de pxq-taken (Toezicht Kinderopvang en Lijkschouw) niet meer toe te rekenen aan de uitvoeringsorganisatie, maar te verrekenen met de reserve GGD bij de GR.

De gereserveerde middelen kunnen daarmee ter beschikking blijven om de doelen van de GGD te realiseren. Daarnaast kan de reserve dienen als buffer voor onvoorziene risico's. Deze aanpassing kan een stabiliserend effect hebben op de deelnemersbijdragen, aangezien incidentele aanpassingen niet hoeven te leiden tot een aanpassing van de deelnemersbijdrage. Voor het inzetten van budget uit de reserve is altijd een besluit van het AB vereist.

Het voorstel dat wordt verkend is om de reserve GGD te begrenzen op een maximale hoogte van € 1 miljoen (ca. 5% van de begrotings-omvang, excl. Corona en overige rijksmiddelen) en een minimale hoogte van € 200.000 (ca. 1 % van de begrotingsomvang, excl. Corona en overige rijksmiddelen). Komende periode worden de benodigde aanvullende spelregels nader uitgewerkt.

De aanpassing van de verrekening van het resultaat is in lijn met de aanbeveling uit de GR-evaluatie: overweeg weerstandsvermogen te creëren om risico's op te vangen. Indien het AB besluit tot het wijzigen van de financiële spelregel op dit punt dan zal dit leiden tot een aanpassing in het financieel statuut van de GR.

5. Indicatie financiële gevolgen voor gemeenten

Het effect per gemeente van de beschreven beleidsmatige en bedrijfsmatige ontwikkelingen met impact op de begroting wordt in dit hoofdstuk middels tabellen voor 2023 en 2024 op totaalniveau en per gemeente afzonderlijk getoond.

GGD

Wijzigingen baten GGD 2023	Totaal baten	Deelnemersbijdragen GR									Reserve GR	Externe bijdragen
		Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm		
TOTAAL ONTWERPBEGROTING 2023	21.414	1.286	7.816	979	244	684	712	344	1.364	1.519	100	6.366
Kwartiermaker Regionale preventie infrastructuur	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84	-
Versterking kennisfunctie	150	14	73	10	3	7	8	4	15	17	-	-
Pandemische paraatheid en versterking infectieziektebestrijding (incl. COVID-19)	1.561	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.561
Coördinator Regionaal expertisecentrum voor vaccinaties (incidenteel)	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
Inhaalcampagne HPV18+ (incidenteel 2023)	2.271	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.271
Actualisatie CSG	PM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PM
Actualisatie TBC	-40	-9	-97	-7	-2	-5	-5	-2	-10	-11	-	108
Actualisatie aantallen FG (incl. BTW)	70	16	20	2	-0	1	13	3	19	-4	-	-
Actualisatie aantallen Toezicht kinderopvang	81	-7	37	15	14	4	-7	10	8	6	-	-
Raming compensabele inkoop-BTW	199	18	97	13	3	10	10	5	20	22	-	-
Actualisatie raming Testen en Vaccineren	PM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PM
TOTAAL GEWIJZIGDE BEGROTING 2023	25.803	1.318	7.947	1.013	262	701	731	363	1.416	1.548	184	10.319
Totaal wijzigingen	4.388	33	131	34	18	17	19	19	52	29	84	3.952

Wijzigingen baten GGD 2024	Totaal baten	Deelnemersbijdragen GR									Reserve GR	Externe bijdragen
		Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm		
TOTAAL BASISBEGROTING 2024	20.924	1.250	7.626	953	238	664	693	334	1.325	1.475	-	6.366
Loon- en prijsindexatie	1.384	78	471	59	15	41	42	21	83	92	-	482
Inwonercorrectie	137	11	76	8	-0	8	8	-0	19	9	-	-
Actualisatie begroting TBC	-42	-9	-99	-7	-2	-5	-5	-2	-10	-11	-	109
Pandemische paraatheid en versterking IB	1.552	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.552
Versterking kennisfunctie	150	14	73	10	3	7	8	4	15	17	-	-
Actualisatie aantallen FG (incl. BTW)	80	18	25	2	-0	1	14	4	20	-4	-	-
Actualisatie aantallen Toezicht kinderopvang	85	-7	39	16	15	4	-7	10	8	6	-	-
Gezondheidsmonitor Epi	225	-	-	-	-	-	-	-	-	-	225	-
Actualisatie raming Testen en Vaccineren	PM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	PM
Raming compensabele inkoop-BTW	199	18	97	13	3	10	10	5	20	22	-	-
Actualisatie inwoner-aantallen regio Haaglanden	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	-	-
TOTAAL ONTWERPBEGROTING 2024	24.694	1.372	8.308	1.055	271	732	762	375	1.480	1.606	225	8.510
Totaal wijzigingen	3.770	122	682	102	33	68	70	40	155	131	225	2.143

VT

Wijzigingen baten VT 2023	Totaal baten	Deelnemersbijdragen GR								
		Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm
TOTAAL ONTWERPBEGROTING 2023	18.979	2.245	13.257	575	86	296	584	188	623	1.124
Actualisatie aantallen Adviezen (9.411 -> 9.106)	-36	-3	-21	-2	-0	-1	-2	-1	-2	-4
Actualisatie aantallen Meldingen (9.567 -> 9.707)	190	15	114	10	1	5	11	3	10	21
Correctie raming vaste formatie MW ivm verw. onderbezetting	-869	-68	-522	-47	-6	-22	-50	-15	-46	-94
Uitbreiding staf en management	198	15	119	11	1	5	11	3	11	21
Aanpassing formatie DVT (van 0,2 fte naar 0,4 fte)	35	3	21	2	0	1	2	1	2	4
Correctie BV-toeslag flexibele schil	-81	-6	-49	-4	-1	-2	-5	-1	-4	-9
Raming compensabele inkoop-BTW	411	32	247	22	3	10	24	7	22	45
TOTAAL GEWIJZIGDE BEGROTING 2023	18.827	2.234	13.166	567	85	292	575	185	615	1.108
Totaal wijzigingen	-152	-12	-91	-8	-1	-4	-9	-3	-8	-17

Wijzigingen baten VT 2024	Totaal baten	Deelnemersbijdragen GR								
		Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm
TOTAAL BASISBEGROTING 2024	18.979	2.245	13.257	575	86	296	584	188	623	1.124
Loon- en prijsindexatie	1.019	79	612	55	7	25	59	17	54	111
Aanpassing formatie DVT (van 0,2 fte naar 0,4 fte)	38	3	23	2	0	1	2	1	2	4
Actualisatie aantallen Adviezen (9.411 -> 9.106)	-38	-3	-23	-2	-0	-1	-2	-1	-2	-4
Actualisatie aantallen Meldingen (9.567 -> 9.707)	200	16	120	11	1	5	12	3	11	22
Correctie raming vaste formatie MW ivm verw. onderbezetting	-457	-36	-274	-25	-3	-11	-26	-8	-24	-50
Correctie BV-toeslag flexibele schil	-81	-6	-49	-4	-1	-2	-5	-1	-4	-9
Uitbreiding staf en management	265	21	159	14	2	7	15	5	14	29
Raming compensabele inkoop-BTW	411	32	247	22	3	10	24	7	22	45
Actualisatie inwoneraantallen regio Haaglanden	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
TOTAAL ONTWERPBEGROTING 2024	20.336	2.351	14.072	648	96	330	662	211	695	1.272
Totaal wijzigingen	1.357	105	815	73	9	34	78	23	72	148

GR-ondersteuning

Wijzigingen begroting GR-ondersteuning meerjarig	2023	2024	2025	2026	2027	Dekking
TOTAAL HUIDIGE BEGROTING	439	439	439	439	439	
Loon- en prijsindexatie	-	38	38	38	38	Deelnemersbijdrage (verhoging)
Raming compensabele inkoop-BTW	72	72	72	72	72	BTW-compensatiefonds
TOTAAL ACTUELE BEGROTING	439	477	477	477	477	
<i>Totaal wijzigingen</i>	<i>72</i>	<i>110</i>	<i>110</i>	<i>110</i>	<i>110</i>	

Wijzigingen baten GR-ondersteuning 2023	Totaal baten	Deelnemersbijdragen GR								
		Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm
TOTAAL ONTWERPBEGROTING 2023	439	41	214	30	8	22	22	11	44	49
Raming compensabele inkoop-BTW	72	7	35	5	1	4	4	2	7	8
TOTAAL GEWIJZIGDE BEGROTING 2023	511	41	214	30	8	22	22	11	44	49
<i>Totaal wijzigingen</i>	<i>72</i>	<i>7</i>	<i>35</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
Wijzigingen baten GR-ondersteuning 2024	Totaal baten	Deelnemersbijdragen GR								
		Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm
TOTAAL BASISBEGROTING 2024	439	41	214	30	8	22	22	11	44	49
Loon- en prijsindexatie	38	4	19	3	1	2	2	1	4	4
Raming compensabele inkoop-BTW	72	7	35	5	1	4	4	2	7	8
TOTAAL ONTWERPBEGROTING 2024	549	51	268	37	9	27	28	13	55	61
<i>Totaal wijzigingen</i>	<i>110</i>	<i>10</i>	<i>54</i>	<i>7</i>	<i>2</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>3</i>	<i>11</i>	<i>12</i>